

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ

THE BULLETIN ON INTERNATIONAL COOPERATION OF THE MINISTRY OF EDUCATION

ISSN 1686-0748

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
องค์ทูตสันถวไมตรีของยูเนสโก

ศาสตราจารย์ วิฑิต มั่นตากรณ์
เจ้าของรางวัลยูเนสโกด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา
ประจำปี 2547

การประชุมคณะทำงานร่วมฯ ไทย-ออสเตรเลีย
การสัมมนาของสถานศึกษาโครงการ ASPnet

แฟ้มภาพ มรดกโลก

ปี พ.ศ. 2546 คณะกรรมการมรดกโลกขององค์การยูเนสโก ได้ประกาศรายชื่อสถานที่ที่เป็นมรดกโลกแห่งใหม่เพิ่มขึ้นอีก 34 แห่ง ส่งผลให้มรดกโลกมีจำนวนทั้งสิ้น 788 แห่ง (มรดกโลกทางวัฒนธรรม 611 แห่ง, ทางธรรมชาติ 154 แห่ง และที่ทรงคุณค่าทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมอีก 23 แห่ง)

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ฉบับนี้เป็นต้นไป จะนำภาพมรดกโลกของแต่ละประเทศทั่วโลกมาประมวลเป็น “แฟ้มภาพ มรดกโลก” ให้สมาชิกและผู้อ่านทุกท่านได้รู้จักและชื่นชมกับความงดงามทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ ซึ่งเป็นมรดกโลกที่มีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์และปกป้องไว้เพื่อเป็นสมบัติอันล้ำค่าของพวกเราทุกคนตลอดไป

เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร ได้รับการประกาศให้เป็นแหล่งมรดกโลก ในปี พ.ศ. 2534

แหล่งมรดกโลกของประเทศไทย

นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และเมืองบริวาร ได้รับการประกาศให้เป็นแหล่งมรดกโลกใน ปี พ.ศ. 2534

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร-ห้วยขาแข้ง ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี อุทัยธานี และตาก ได้รับการประกาศให้เป็นแหล่งมรดกโลกในปี พ.ศ. 2534

แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง อ.หนองหาน จ.อุดรธานี ได้รับการประกาศให้เป็นแหล่งมรดกโลก ในปี พ.ศ. 2535

จากบรรณาธิการ	หน้าพิเศษ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงได้รับเลือกให้เป็นทูตสันถวไมตรีแห่งยูเนสโก..... 1 <i>กลุ่มความร่วมมือกับต่างประเทศ 1 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.</i>	
ศาสตราจารย์ วิฑิต มันทาภรณ์ เจ้าของรางวัลยูเนสโกด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา ประจำปี 2547..... 11 <i>ดุริยา อมตวิวัฒน์</i>	
100 ปี ศรีบูรพา..... 14 <i>นิตยา ชุ่มย่อง ภัสศรี ศิริประภา</i>	
ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโกเยือนประเทศไทย..... 18 <i>ดุริยา อมตวิวัฒน์</i>	
การประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 40 20 <i>สมใจ ธีรทูล</i>	
การสัมมนาระดับภูมิภาค เรื่องการศึกษาขั้นพื้นฐานและการเรียนรู้ตลอดชีวิต..... 23 <i>สุปราณี ค่ายวง</i>	
การสัมมนาโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ของสถานศึกษาโครงการ ASPnet..... 29 <i>บวรฤทธิ์ ชัยยะเพาะ</i>	
โครงการพระราชดำริโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง สู่การพัฒนาสิทธิมนุษยชนศึกษา..... 38 <i>รศ.ดร. วไล ณ ป้อมเพชร</i>	
การประชุมคณะทำงานร่วมฯ ไทย - ออสเตรเลีย ครั้งที่ 1 42 <i>สมทรง งามวงษ์</i>	
การแข่งขันการกล่าวสุนทรพจน์เป็นภาษาอังกฤษในที่ชุมชนระดับชาติ ประจำปี 2548..... 45 <i>กลุ่มสารสนเทศต่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.</i>	
ทศวรรษการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ พ.ศ. 2548 - 2557..... 47 <i>กลุ่มความร่วมมือกับต่างประเทศ 1 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.</i>	
เรื่องแปล	
สมองที่สร้างสรรค์..... 52 <i>อุทัยวรรณ โชคบุญยสิทธิ์ เบญจพร มรรยาทอ่อน</i>	
วิทยาศาสตร์ศึกษากำลังตกอยู่ในภาวะอันตราย ? 58 <i>เบญจพร มรรยาทอ่อน</i>	
ปกิณกะ	
ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน..... 64	

Contents

Vol.2 No.2 January - March 2005

From the Editor	Special page
H.R.H. Princess Maha Chakri Sirindhorn Designated UNESCO Goodwill Ambassador.....	1
<i>Unit of international Cooperation 1, Bureau of International Cooperation</i>	
Professor Vitit Muntarbhorn Awarded the UNESCO Prize for Human Rights Education in 2004	11
<i>Duriya Amatavivat</i>	
100 th Anniversary of the Birth of Kularb Saipradit (Sriburapha)	14
<i>Nitaya Choonyong</i> <i>Patsri Siripapa</i>	
Director-General of UNESCO Visits Thailand.....	18
<i>Duriya Amatavivat</i>	
The 40 th SEAMEO Council Conference	20
<i>Somjai Theeratith</i>	
The Regional Seminar on Life Long Learning.....	23
<i>Supralee Khamyuang</i>	
The Seminar for ASPnet's Sister Schools Project	29
<i>Bavornlith Chaiyapaka</i>	
From Sister Schools Project to the Development of Human Rights Education.....	38
<i>Assco. Prof. Dr. Valai na Pombejr</i>	
The 1 st Joint Working Group Meeting, Thailand - Australia.....	42
<i>Somsong Ngamwong</i>	
Public Speaking Competition 2005	45
<i>Unit of International ICT, Bureau of International Cooperation</i>	
The United Nations Decade of Education for Sustainable Development (2005 - 2014)	47
<i>Unit of International Cooperation 1, Bureau of International Cooperation</i>	
Translated Article	
The Creative Brain	52
<i>Utaivan Chokbunyasit</i> <i>Benjaporn Munyaton</i>	
Science Education in Danger ?.....	58
<i>Benjaporn Munyaton</i>	
Miscellaneous	
Universal Declaration of Human Rights	64

จากบรรณาธิการ

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการฉบับนี้ ขอแนะนำเรื่องราวที่น่าสนใจสำหรับคนไทยหลายเรื่องมาเสนอให้ท่านผู้อ่านได้รับทราบ เริ่มต้นด้วยการที่นายโคอิชิโร มัตซึอุระ ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโก และคณะได้เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ ศาลาดุสิดาลัย พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2548 เพื่อขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายตำแหน่งทูตสันถวไมตรีแห่งยูเนสโก ด้านการเสริมสร้างศักยภาพของเด็กชนกลุ่มน้อยด้วยการศึกษาและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม นับเป็นความปลาบปลื้มยินดีสำหรับปวงชนชาวไทยอย่างมาก การที่องค์การยูเนสโกซึ่งเป็นองค์การระดับนานาชาติได้ประจักษ์ถึงพระราชกรณียกิจสำคัญของพระองค์ท่านที่ทรงให้ความช่วยเหลือแก่เด็กชนกลุ่มน้อยผู้ด้อยโอกาสในสังคมไทย ทั้งด้านการศึกษา สุขอนามัย โภชนาการ ตลอดจนการปลูกฝังจิตสำนึกการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างอนาคตที่ดีให้กับพวกเขาเหล่านั้น ย่อมเป็นที่ประจักษ์แก่ชาวโลกด้วยว่า พระบารมีของพระองค์ท่าน มิได้ทรงเป็นที่พึ่งพาแต่เฉพาะคนไทยด้วยกัน เท่านั้น แต่ยังทรงเป็นที่พึ่งพาแก่ชนกลุ่มน้อยและเยาวชนในประเทศอื่นๆ แถบลุ่มแม่น้ำโขงซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านของเราอีกด้วย

นอกจากนี้ องค์การยูเนสโกยังได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตยและสันติภาพในทั่วโลก จึงได้กำหนดให้มีการมอบรางวัลสิทธิมนุษยชนศึกษาให้กับบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรที่มีผลงานดีเด่นในการพัฒนาสิทธิมนุษยชนศึกษา ทุกๆ 2 ปี สำหรับปี 2547 ผู้ได้รับรางวัลดังกล่าวคือ ศาสตราจารย์วิทิต มันทาภรณ์ จากคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ซึ่งทุ่มเทให้กับงานด้านสิทธิมนุษยชนเป็นเวลานานหลายปี โดยพิธีมอบรางวัลนี้ได้จัดให้มีขึ้นที่กรุงเทพฯ เมื่อปลายเดือนมีนาคม 2548

บุคคลสำคัญอีกท่านหนึ่งที่ยูเนสโกได้ประกาศยกย่องไปเมื่อครั้งการประชุมสมัชชาสามัญครั้งที่ 32 ในปี 2546 ได้แก่ นายกุลลาบ สายประดิษฐ์ หรือ ศรีบูรพา นักเขียนผู้มีความสามารถของสังคมไทย ซึ่งยูเนสโกได้ประกาศร่วมเฉลิมฉลองในวันครบรอบชาตกาล 100 ปี วันที่ 31 มีนาคม 2548 และในประเทศไทยมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อร่วมฉลองเหตุการณ์สำคัญนี้ด้วย

สำหรับความเคลื่อนไหวด้านการประชุมและการสัมมนาต่างๆ วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศฉบับนี้ ยังคงมีเสนอให้สมาชิกได้รับทราบเช่นเคย ไม่ว่าจะเป็นการประชุมสมัชชารัฐมนตรีศึกษา แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 40, การประชุมคณะทำงานร่วมฯ ไทย-ออสเตรเลีย ตลอดจนการสัมมนาโครงการโรงเรียนพี่-โรงเรียนน้องของสถานศึกษาโครงการ ASPnet และการสัมมนาระดับภูมิภาคเรื่องการศึกษาขั้นพื้นฐานและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งล้วนเป็นความร่วมมือด้านการศึกษาทั้งในระดับภูมิภาคและทวีปที่นำเสนอใจทั้งสิ้น

From the Editor

The current issue of the Bulletin on International Cooperation of the Ministry of Education presents special articles that will delight all Thai people. To begin with, the article on H.R.H Princess Maha Chakri Sirindhorn, who was designated UNESCO Goodwill Ambassador for the empowerment of minority children through education and through the preservation of their intangible cultural heritage. The designation ceremony took place at Dusit Palace on 24 March 2005. Her Royal Highness has devoted herself to promoting the welfare and status of children and young people from various ethnic and minority groups in remote areas for more than 20 years. These achievements have been recognized not only by UNESCO, but also by many countries in the region.

UNESCO considers that human rights education is an integral part of the right to education and is the base of the democratic process and peace in the world. The UNESCO Prize for Human Rights Education was established to honor efforts of institutions, organizations or individuals that have made a particularly significant contribution to human rights education and the promotion of human rights every two years. In 2004, the prize was awarded to Professor Vitit Muntarbhorn from Chulalongkorn University in recognition of his outstanding contribution to education for human rights.

Furthermore, March 2005 marked the major celebration of the 100th anniversary of the birth of Mr. Kularb Saipradit (Sriburapha), which was jointly celebrated by UNESCO. Sriburapha was a famous writer and a fighter for peace, justice and human rights. It gave us a good opportunity to present his story in this issue.

Other interesting articles under the framework of bilateral and multilateral cooperation are provided including the 40th SEAMEO Council Conference, the Regional Seminar on Life Long Learning, the Seminar for ASPnet's Sister Schools Project and the 1st Joint Working Group Meeting between Thailand and Australia.

See you again next issue, and thank you.

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงได้รับเลือกให้เป็นทูตสันถวไมตรีแห่งยูเนสโก

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 24 มีนาคม 2548 นายโคอิชิโร มัตซึอูระ ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโกและคณะได้เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ ศาลาดุสิดาลัย พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เพื่อขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายตำแหน่งทูตสันถวไมตรีแห่งองค์การศึกษาระดับนานาชาติและวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ด้านการเสริมสร้างศักยภาพของเด็กชนกลุ่มน้อยด้วยการศึกษา และการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม

องค์การยูเนสโกได้ตระหนักในพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงได้รับการยกย่องว่าเป็นบุคคลสำคัญในการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร รวมทั้งชาวไทยภูเขา พระองค์ทรงริเริ่มโครงการต่างๆ ตามพระราชดำริ มากมายกว่า 500 โครงการ เพื่อความอยู่ดีกินดีขั้นพื้นฐานของพสกนิกรชาวไทยในพื้นที่ห่างไกลที่ประสบความยากไร้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงใช้วิธีการในการขยายการศึกษาให้แกเด็กและเยาวชน เหมือนกับที่พระองค์ได้ทรงทำในที่อื่นๆ ของประเทศไทยมาแล้ว โดยทรงมุ่งเน้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กและเยาวชนจากชนกลุ่มน้อยได้มีอนาคตที่สดใส

พระราชกรณียกิจอย่างหนึ่งที่พระองค์ทรงริเริ่ม เพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่ของเด็กที่อาศัยอยู่ในถิ่นทุรกันดารก็คือ โครงการพัฒนาการศึกษาเพื่อเด็กและเยาวชนชนกลุ่มน้อย เช่น ที่จังหวัดตาก และอำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีหมู่บ้านชาวไทยภูเขาเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีที่อำเภอบ่อเกลือ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน ซึ่งชาวบ้านที่อาศัยอยู่ที่นั่นมีฐานะความเป็นอยู่ยากจนมาก เด็กนักเรียนมีความยากลำบากในเรื่องการศึกษา และขาดภาวะโภชนาการที่ดี

ในโครงการ ดังกล่าว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โภชนาการ การบริการด้านสุขภาพ คำแนะนำ ในการสร้างอาชีพ ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และที่สำคัญคือ การปลูกฝังจิตสำนึก ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม ของชาวเขาแต่ละกลุ่ม รวมทั้งยึดมั่นในการรู้จักสามัคคี โดยพระองค์ทรงมีหลักในการทำงานว่า ต้องพัฒนาคนให้มีคุณภาพก่อน โดยให้พวกเขาได้ศึกษาเรียนรู้ จะได้พึ่งพาตนเองได้ และทำอย่างอื่นได้ต่อไป

ด้านการรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด คือ การบูรณะพระราชวังเดิม (พระราชวังในสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมัยกรุงธนบุรี) ด้วยพระมหากษัตริย์องค์หนึ่งที่ทรงให้คำแนะนำ ทำให้พระราชวังเดิมได้รับรางวัลการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกจากองค์การยูเนสโก ในปี พ.ศ. 2547

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาฯ รับตำแหน่งทูตสันถวไมตรี โดยพระองค์ทรงมุ่งมั่นที่จะเสียสละเพื่อช่วยเหลือชุมชนที่อยู่ห่างไกล และรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมของคนพื้นเมือง พระองค์จะทรงสนับสนุนวัฒนธรรมของชนต่างเชื้อชาติที่อยู่ในประเทศไทย ตั้งแต่ชนกลุ่มน้อยทางภาคเหนือ ชาวเล ชาวมุสลิมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และในประเทศอื่นๆ แถบกลุ่มแม่น้ำโขง โดยพระองค์จะทรงพยายามให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่เหล่านี้ได้รับการศึกษาที่ดีอย่างทั่วถึง รวมไปถึงการเสริมสร้างสถานะทางวัฒนธรรมและเชื้อชาติ พัฒนาด้านสุขภาพและสาธารณสุข ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน และการขจัดความยากจน

แหล่งข้อมูลอ้างอิง - กลุ่มความร่วมมือกับต่างประเทศ 1 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

- หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ 24 มีนาคม 2548

องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ
(ยูเนสโก)

ประกาศมติเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โดย
นายโคอิชิโร มัตซึอูระ
ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโก

ในโอกาสที่
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ทรงได้รับเลือกให้เป็นทูตสันถวไมตรี
แห่งองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก)
ด้านการเสริมสร้างศักยภาพของเด็กชนกลุ่มน้อย
ด้วยการศึกษาและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม

กรุงเทพฯ
วันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2548

**ขอพระราชทานกราบบังคมทูลกราบฝ่าละอองพระบาท
ขณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และทบอุมิเกียรดี
ท่านสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีทั้งหลาย**

ข้าพระพุทธเจ้า นายโคอิชิโร มัตซึอุระ สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม
หาที่สุดมิได้ ที่ได้ฝ่าละอองพระบาทพระราชทานพระราชวโรกาสให้ข้าพระพุทธเจ้า พร้อม
คณะ เข้าเฝ้าถวายตำแหน่งทูตสันถวไมตรีแห่งองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม
แห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ด้านการเสริมสร้างศักยภาพของเด็กชนกลุ่มน้อยด้วยการศึกษา
และการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ในวันนี้

ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานราชนาญัตแสดง ความเสียใจอย่างสุดซึ้งกับคนไทย
ในเหตุการณ์ธรณีพิบัติที่ท่าลายล่างภูมิภาคนี้เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
การที่พระราชวงศ์ได้สูญเสียคุณพุ่ม เจนเซ่น พระนัดดาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พิธีทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายตำแหน่ง จัดขึ้นในคราวเดียวกับที่ประเทศไทยได้รับ
เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับโลกว่าด้วยจริยธรรมของความรู้และเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์
(COMEST) โอกาสนี้ข้าพระพุทธเจ้า ขอขอบคุณรัฐบาลไทยอีกครั้งในการเสนอตัวจัดงานที่
สำคัญนี้ในประเทศไทย ซึ่งเป็นโอกาสอันดีที่จะทำให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินนโยบายใหม่ๆ
ในระดับภูมิภาคของยูเนสโกในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานราชนาญัตกราบบังคมทูลว่า ข้าพระพุทธเจ้า
ประจักษ์ในพระกรณียกิจที่ทรงเป็นเสมือนทูตสันถวไมตรี ในคราวที่ได้ฝ่าละอองพระบาท
เสด็จพระราชดำเนินไปทรงร่วมในเหตุการณ์ 2 ครั้ง เหตุการณ์หนึ่ง ได้แก่ การเสด็จ
พระราชดำเนินไปทรงร่วมงานชุมนุมลูกเสือโลกเมื่อเดือนธันวาคม 2546

ข้าพระพุทธเจ้าตระหนักดีว่า การส่งเสริมการศึกษาและอนุรักษ์วัฒนธรรมได้เป็น
ภารกิจหลักที่ได้ฝ่าละอองพระบาททรงสนพระทัยตลอดระยะเวลาอันยาวนานที่ผ่านมา
หลังจากที่ทรงสำเร็จการศึกษาอักษรศาสตร์บัณฑิตเกียรตินิยมอันดับ 1 เหรียญทองด้าน
ประวัติศาสตร์ จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2520 แล้ว
ทรงศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาบาลีและสันสกฤต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

และสาขาอาจารย์ภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศิลปากรในเวลาเดียวกัน ต่อจากนั้น ทรงศึกษาต่อระดับปริญญาเอกดุริยางค์บัณฑิต เมื่อปี พ.ศ. 2524 และทรงได้รับพระราชทาน ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนาการศึกษาในปี พ.ศ. 2529

หลักการที่ทรงใช้การศึกษาเป็นเสมือนวิธีพัฒนาชุมชนและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในหมูชนกลุ่มน้อย (ethnical cultural minorities) ซึ่งทรงค้นคว้าระหว่างที่ทรงศึกษาระดับ ปริญญาเอก ประกอบกับประสบการณ์ที่ได้ทรงงานในสาขาต่างๆ เปรียบเสมือนพื้นฐานที่ สมบูรณ์สำหรับโครงการและกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนและสังคม ของสมเด็จพระเทพ-รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในเวลาต่อมา

ข้าพระพุทธเจ้ามีความซาบซึ้งในพระมหากุณาธิคุณ ที่ได้ฝ่าละอองพระบาททรง ริเริ่มโครงการต่างๆ อย่างอเนกอนันต์ ทรงดำเนินงานในฐานะประธานมูลนิธิสมเด็จพระ เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ริเริ่มขึ้นภายใต้การนำของพระองค์ท่าน เมื่อปี พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นงานที่มีคุณค่ามากด้านการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนที่ขาดแคลน ในโรงเรียน วิทยาลัยการอาชีพ และมหาวิทยาลัย เมื่อคราวที่ข้าพระพุทธเจ้าได้เดินทางมา ประเทศไทยอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนธันวาคม 2546 ข้าพระพุทธเจ้าได้มีโอกาสไป เยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสำหรับชาวเขา ณ อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งทำให้ ข้าพระพุทธเจ้าได้เห็นด้วยตาตนเองถึงการอุทิศพระองค์ให้กับผู้ที่ถูกทอดทิ้งและผู้ด้อยโอกาส ในสังคมไทย หากไม่ พลิกนิกรเหล่านั้นก็จะยังคงเป็นเบี้ยล่างและเป็นช่องว่างของสังคมที่ดำรง ชีวิตอยู่ด้วยความหวังอันริบหรี่ ไม่อาจยกระดับสภาพหรือประกอบกิจการที่สร้างสรรค์ และเกิดประโยชน์ได้ ดังนั้น การให้ความรู้และการปลูกฝังจิตสำนึกการอนุรักษ์มรดกทาง วัฒนธรรม ในรูปแบบงานฝีมือศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และภาษา เพื่อการปรับเปลี่ยนที่ดีขึ้น จึงเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง

ข้าพระพุทธเจ้ารู้สึกปลื้มปิติและซาบซึ้งในพระมหากุณาธิคุณ ในการทรงงาน และ ทรงมีส่วนร่วมในองค์กรและมูลนิธิการกุศล ได้แก่ สภากาชาดไทยและมูลนิธิชัยพัฒนา ทรง รับหน้าที่ในโครงการพระราชดำริเพื่อการพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว รวมทั้งมูลนิธิอานันทมหิดล เพื่อส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษา และมูลนิธิ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่ 2) เพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ ยังมีองค์กรพัฒนาเอกชน และมูลนิธิของเอกชนในประเทศไทยอีกด้วย

ข้าพระพุทธเจ้ายังระลึกถึง เมื่อคราวที่ได้ฝ่าละอองพระบาททรงแสดงดนตรีไทยในงานเปิดนิทรรศการเนื่องในวโรกาสครบ 200 ปี พระราชสมภพของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่จัดขึ้น ณ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2543 ซึ่งเป็นครั้งแรกที่ข้าพระพุทธเจ้าได้มีโอกาสเข้าเฝ้าทูลละอองพระบาท

ข้าพระพุทธเจ้ารู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม หาที่สุดุมิได้ ที่ได้ฝ่าละอองพระบาททรงรับเป็นทูตสันถวไมตรีของยูเนสโก ข้าพระพุทธเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่ง ในความร่วมมือในอนาคตของได้ฝ่าละอองพระบาทกับองค์การยูเนสโกในงานสาขาการศึกษา และวัฒนธรรม อันมีจุดประสงค์เพื่อสร้างอนาคตที่ดีขึ้นในหมู่เด็กชนกลุ่มน้อยและเยาวชนในประเทศไทยรวมทั้งประเทศอื่นๆ แถบลุ่มแม่น้ำโขง

ด้วยความตระหนักถึงสิทธิสากลด้านการศึกษาของเด็กทุกคน ยูเนสโกเห็นว่าเป็นความสำคัญอย่างยิ่งยวดในการเตรียมความพร้อมในเรื่องการเข้าถึงและส่งเสริมการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับเด็กทุกคน อย่างไรก็ตาม ชนกลุ่มน้อยก็ยังไม่ได้รับสิทธิทางการศึกษานั้น และความต้องการของเขาก็มักจะถูกละเลย ในเรื่องวัฒนธรรมของเขาเหล่านั้นก็เช่นเดียวกัน มักจะเสื่อมด้อยลงและไม่ได้รับการใส่ใจ ดังที่ได้ฝ่าละอองพระบาทได้ทรงมีพระราชดำริว่า “นักเรียนซึ่งมีภาษาท้องถิ่นแตกต่างไปจากภาษาราชการที่ใช้ในโรงเรียน จะไม่สามารถเข้าใจสาระความรู้ได้อย่างครบถ้วน ซึ่งส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ของการเรียนต่ำ และที่ผ่านมา เด็กๆ ในประเทศไทยที่มีภาษาท้องถิ่นต่างจากภาษาราชการได้รับคะแนนต่ำในวิชาคณิตศาสตร์ เพราะไม่เข้าใจโจทย์และการแก้ปัญหา” ได้ฝ่าละอองพระบาททรงสนพระทัยในสถานการณ์ของเด็กเหล่านี้ และการที่ทรงอุทิศพระองค์เพื่อการนี้เสมอมา เป็นเครื่องช่วยที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมสิทธิทางการศึกษาและการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรม

ในฐานะที่ทรงเป็นทูตสันถวไมตรีของยูเนสโก ได้ฝ่าละอองพระบาท จะทรงมีชื่อร่วมกับบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก เช่น ดัชเชสแห่งลักเซมเบิร์ก เจ้าหญิงเฟอริยาล์แห่งจอร์แดน เจ้าหญิงแห่งฮาโนเวอร์ รวมทั้งทูตสันถวไมตรีท่านอื่นๆ ด้วย ได้แก่ ฯพณฯ Vigdis Finnbogadottir อดีตประธานาธิบดีของประเทศไอซ์แลนด์ ฯพณฯ Valdas Adamkus ประธานาธิบดีลิทัวเนีย และนาง Mehriban Aliyeva สุภาพสตรีหมายเลขหนึ่งของอาเซอร์ไบจาน ซึ่งท่านเหล่านี้ได้ใช้สติปัญญาความรู้และสร้างแรงจูงใจให้ผู้คนกระทำคุณประโยชน์ อันเป็นการส่งเสริมงานตามอุดมคติและวัตถุประสงค์ของยูเนสโก

โอกาสนี้ ข้าพระพุทธเจ้าในนามขององค์การยูเนสโก ขอพระราชทานทูลเกล้า
ทูลกระหม่อมถวายตำแหน่งทูตสันถวไมตรีแห่งองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม
แห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ด้านการเสริมสร้างศักยภาพของเด็กชนกลุ่มน้อยด้วยการศึกษา
และการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม แต่ได้ฝ่าละอองพระบาท

สุดท้ายนี้ ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชนุญาตน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม
ถวายพระพรชัยมงคล ขอจงสมพระราชหฤทัยทุกประการในพระราชกรณียกิจในฐานะ
ทูตสันถวไมตรีนี้ และข้าพระพุทธเจ้าสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ของได้ฝ่าละอองพระบาท
ที่ได้ทรงร่วมผนึกพลังกับยูเนสโก ทำงานเพื่อสังคมที่ถูกละเลยและผู้ด้อยโอกาสทั่วโลก

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า นายโคอิชิโร มัตซึอูระ

ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโก

อุทัยวรรณ โชคบุญยสิทธิ์
เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 7ว สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.
แปลและเรียบเรียง

UNITED NATIONS EDUCATIONAL,
SCIENTIFIC AND CULTURAL ORGANIZATION

Address by
Mr. Koichiro Matsuura

Director-General
of the United Nations Educational,
Scientific and Cultural Organization
(UNESCO)

on the occasion of the nomination of
Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn as
UNESCO Goodwill Ambassador for the Empowerment of Minority
Children through Education and through the Preservation of their
Intangible Cultural Heritage

Bangkok, 24 March 2005

**Your Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn,
Excellencies and Distinguished Guests,
Ladies and Gentlemen,**

It is indeed a great honour and privilege to welcome you all on this special occasion: the ceremony designating Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn as UNESCO Goodwill Ambassador for the Empowerment of Minority Children through Education and through the Preservation of their Intangible Cultural Heritage. Allow me to thank Her Royal Highness for the warm welcome we have received at the Palace.

First of all I should like to extend my profound condolences to the Thai people to following the tsunami disaster that struck this region on 26 December and especially to the Royal Family over the death of His Majesty the King's Grandson, Prince Khun Poom Jensen.

The designation ceremony of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn as UNESCO Goodwill Ambassador is taking place against the backdrop of your capital hosting the 4th session of the World Commission on the Ethics of Scientific Knowledge and Technology (COMEST). I take this opportunity to thank, once again, the Thai Government for proposing to host this important event in Thailand, thus offering an opportunity to provide continuity to the new regional policy of our Organization in the Asia-Pacific region.

Your Royal Highness,

May I begin by saying that it has been my privilege to witness at first hand your commitment to the goals of your Ambassadorship when having the honour of meeting Your Royal Highness on two occasions, one of which was here in Thailand on the occasion of the World Scouts Jamboree in December 2002.

I am aware that the promotion of education and of cultural preservation has always been at the centre of Your Royal Highness' interests. I am pleased to inform this distinguished gathering of Her Royal Highness' outstanding commitment to education in Asia. After graduating from the Faculty of Arts, Chulalongkorn University with a Bachelor of Arts degree, first class honor, gold medal in History in 1977, Her Royal Highness continued her studies in two graduate programmes concurrently, obtaining an M.A. in Oriental Epigraphy, Sanskrit and Cambodian, from Silpakorn University, and an M.A. in Pali and Sanskrit from Chulalongkorn University. Her Royal Highness enrolled in a doctoral program at Srinakharinwirot University in 1981, and was awarded a doctoral degree in Development Education in 1986.

The principle of using education as a means for community and social development, especially among ethnical cultural minorities, which Her Royal Highness has acquired during her doctoral studies and during her experiences in the field, has served as a solid base for Her Royal Highness' subsequent involvement in community development activities.

I highly appreciate the numerous initiatives undertaken in your capacity as President of the Princess Maha Chakri Sirindhorn Foundation, created under your leadership in 1979, which is doing valuable work in supporting students in need in schools, vocational colleges and universities. In fact, on the occasion of my official visit to Thailand in December 2003, I had the opportunity to visit Community Learning Centres for hill tribes in the Omkoi district of Chiang Mai province, which enabled me to witness at first hand the fruits of Your Royal Highness's dedication to often excluded and disadvantaged members of Thai society. Without such dedication and assistance, many of them would remain on the margins of society, with little hope of improving their condition or taking up useful and productive occupations. Using education and the preservation of their intangible cultural heritage—their handicrafts and art forms, their music and dance, and their languages—for their greater improvement is truly an important undertaking.

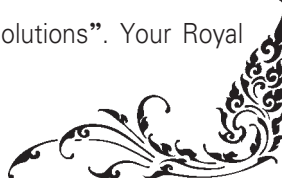
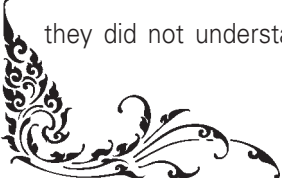
Was also delighted to discover that Your Royal Highness is actively involved in other philanthropic organizations and foundations such as the Thai Red Cross Society and the Chaipattana Foundation, and is in charge of His Majesty's development and environmental preservation projects, the Ananda Mahidol Foundation for the promotion of higher education and the King Rama II Foundation for the conservation and promotion of Thai Culture, as well as many other non-governmental organizations and foundations in Thailand.

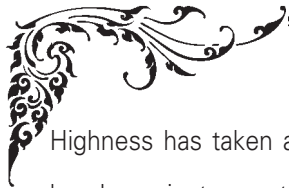
I also have fond memories of Your Royal Highness's performance of Thai classical music, during the opening ceremony of the Exhibition organized on the occasion of the Centenary Anniversary of the Birth of Her Royal Highness Princess Srinagarindra, the Princess Mother, held at UNESCO Headquarters on 23rd May 2000, when it was my honour to meet your for the first time.

Your Royal Highness,

It was with great satisfaction that I learned of Your Royal Highness's agreement to become a UNESCO Goodwill Ambassador. I look forward to Her Royal Highness future cooperation with UNESCO in the fields of education and culture aimed at providing a better future for minority children and young people both in Thailand and in other countries of the Mekong region.

Recognizing the universal right to education for all children, UNESCO considers it to be of paramount importance to support the provision of access to and the promotion of quality education for every child. However, the right to education is not always granted to children of minority groups and their needs are often neglected. Their cultures, too, are often denigrated and ignored. As mentioned by Your Royal Highness once: "People whose native language is different from the official language used in schools cannot understand the education contents thoroughly, resulting in low achievement in education. In Thailand...children with different language received low scores in mathematics because they did not understand the language of mathematics problems and solutions". Your Royal

Highness has taken an important interest in the situation of these children and her devotion has been instrumental in promoting their right to education and in preserving their cultural heritage.

As UNESCO Goodwill Ambassador, Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn will join other distinguished persons as Her Royal Highness the Grand-Duchess of Luxembourg, Her Royal Highness Princess Firyal of Jordan and Her Royal Highness the Princess of Honover. Other Ambassadors include Her Excellency Ms. Vigdis Finnbogadottir, former President of Iceland, His Excellency Mr. Valdas Adamkus, President of Lithuania, and Mrs. Mehriban Aliyeva, First Lady of Azerbaijan, all of whom have placed their wisdom and influence in the service of UNESCO's ideals and objectives.

Your Royal Highness, Princess Maha Chakri Sirindhorn.

It is my honour and privilege to bestow this diploma and to appoint you officially, as UNESCO Goodwill Ambassador for the Empowerment of Minority Children through Education and through the Preservation of their Intangible Cultural Heritage.

[Reading of Diploma]

Allow me to end my speech quoting Your Royal Highness: *“For the disadvantaged who are minority groups, we have a limited budget so we think that we have to take care of those who have higher potential to help develop the country first. The disadvantaged are helped only as charity. We cannot continue like this any more because excluded groups are also world citizens.”* I once again wish Your Royal Highness every success in your new mission and congratulate you on having joined forces with UNESCO to serve the excluded and disadvantaged communities around the world.

Thank you.

ศาสตราจารย์ วิฑิต มันทากรณ์

เจ้าของรางวัลยูเนสโกด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา ประจำปี 2547

ศุริยา อมตวิวัฒน์*

Upon the unanimous recommendation of the International Jury, UNESCO Director-General Koichiro Matsuura has decided to award the UNESCO Prize for Human Rights Education (2004) to Professor Vitit Muntarbhorn (Thailand) in recognition of his outstanding contribution to education for human rights and diverse activities at national, regional and international levels in favour of promotion and protection of all human rights for all.

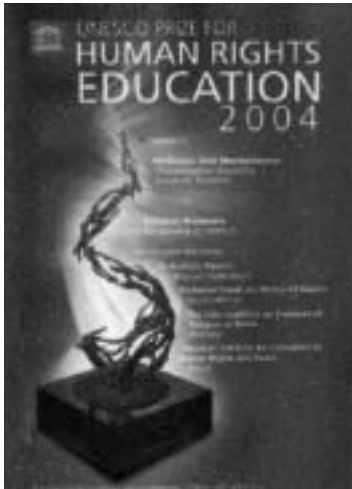
Vitit Muntarbhorn is a Professor of Law at Chulalongkorn University, Bangkok. He is an eminent expert in human rights with more than 1000 publications and combines the qualities of a scholar, an educator, a policy-making adviser and a grass-root human rights activist. He has served in various capacities for the United Nations system. In 1990-1994, he was Special Rapporteur on the sale of children, child prostitution and child pornography. Professor Muntarbhorn was recently nominated Special Rapporteur on the situation of human rights in the Democratic People's Republic of Korea.

องค์การ ยูเนสโกประกาศ
มอบรางวัลสิทธิมนุษยชนศึกษา ประจำปี พ.ศ.
2547 แก่ ศาสตราจารย์ วิฑิต มันทากรณ์

จากคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รางวัลดังกล่าวเป็นรางวัลที่ยูเนสโกจะมอบให้
บุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กรที่มีผลงานดีเด่น
ในการพัฒนาเรื่องสิทธิมนุษยชนศึกษา ทุกๆ
2 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมกิจกรรมที่
มุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาเพื่อสิทธิมนุษยชน
ซึ่งเริ่มมีขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 เพื่อเป็นการ
เฉลิมฉลองการครบรอบ 30 ปี ของปฏิญญาสากล
ของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และ
ครั้งนี้เป็นการประกาศมอบรางวัลครั้งที่ 14
โดยมีเงินรางวัล จำนวน 10,000 เหรียญสหรัฐฯ
พร้อมโล่รางวัลเพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณ

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือกับต่างประเทศ 1, 3 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

“สิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตย การพัฒนาที่ยั่งยืน และสันติภาพ ต้องไปด้วยกัน ไม่ใช่เรียกร้องแต่สิทธิมนุษยชนอย่างเดียว”

(ศาสตราจารย์ วิจิต มันทาภรณ์ ให้สัมภาษณ์กับหนังสือพิมพ์มติชน
ฉบับวันที่ 10 เมษายน 2548)

สำหรับปี 2547 มีประเทศต่างๆ องค์กร
และสถาบันระดับนานาชาติเสนอชื่อผู้เข้ารับ
รางวัลทั้งหมด 55 ราย แบ่งเป็นบุคคล 24 คน
และสถาบัน 31 แห่ง ยูเนสโกได้จัดตั้งคณะ
กรรมการนานาชาติเพื่อพิจารณาอบรมรางวัล
ให้กับผู้ที่มีผลงานโดดเด่นในด้านนี้ และคณะ
กรรมการฯ ได้เสนอชื่อ ศาสตราจารย์วิจิต
มันทาภรณ์ พร้อมผู้ได้รับรางวัลชมเชย อีก 4
รางวัล ให้ผู้อำนวยการใหญ่อยูเนสโกพิจารณา
ในขั้นสุดท้าย ซึ่งผู้อำนวยการใหญ่อยูเนสโกได้
เห็นชอบตามที่คณะกรรมการฯ เสนอ สำหรับ
ผู้ที่ได้รับรางวัลชมเชยมี 4 รางวัล คือ

1. Professor David Jan McQuoid-Mason
จากประเทศแอฟริกาใต้
2. Dr. Anatoly Azarov จากสหพันธ
รัฐรัสเซีย
3. กลุ่ม Oslo Coalition on Freedom
of Religion or Belief จากประเทศนอร์เวย์
4. สถาบัน Peruvian Institute of
Education for Human Rights and Peace จาก
ประเทศเปรู

การประกาศรางวัลอย่างเป็นทางการ
มีขึ้นในวันที่ 10 ธันวาคม 2547 ซึ่งเป็นวัน
สิทธิมนุษยชน ส่วนพิธีมอบรางวัลดังกล่าวนั้น
นายโคอิชิโร มัตซึอูระ ผู้อำนวยการใหญ่อยูเนสโก
ได้เดินทางมามอบรางวัลให้ ศาสตราจารย์
วิจิต มันทาภรณ์ ด้วยตนเอง ในโอกาสที่มา
เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการระดับโลก
ว่าด้วยจริยธรรมในการใช้ความรู้และเทคโนโลยี
ด้านวิทยาศาสตร์ ครั้งที่ 4 ที่จัดขึ้นระหว่าง
วันที่ 23-25 มีนาคม 2548 ที่กรุงเทพฯ ซึ่ง
ประเทศไทยรับเป็นเจ้าภาพ เพื่อเป็นการส่งเสริม
เรื่องสิทธิมนุษยชนศึกษาในประเทศไทยและ
ภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

ศาสตราจารย์ วิจิต มันทาภรณ์
ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีผลงานด้านการ
ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษาทั้งในระดับชาติ
และนานาชาติ รวมทั้งเรื่องส่งเสริมสิทธิ
มนุษยชนในองค์การสหประชาชาติ โดยการ
เป็นอาจารย์และวิทยากรในการอบรมเพื่อ
ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง ทั้ง

ในสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน และเคยเป็นผู้รายงานพิเศษของสหประชาชาติเกี่ยวกับเรื่องการค้าเด็กและโสเภณีเด็กระหว่างปี 2533-2537 ปัจจุบันได้รับแต่งตั้งจากสหประชาชาติให้เป็นผู้รายงานพิเศษเรื่องสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี และเป็นกรรมการในคณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ กรรมการในกองทุนสหประชาชาติเพื่อความร่วมมือด้านเทคนิคในด้านสิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการสหประชาชาติด้านสิทธิมนุษยชน ที่เจนีวา

นอกจากนี้ ศาสตราจารย์ วิจิต มันทาภรณ์ ยังเคยเป็นอาจารย์และวิทยากรในการสอนและฝึกอบรมหลักสูตรสิทธิมนุษยชนทั้งในประเทศและต่างประเทศมากมาย ตลอดจนเข้าร่วมดำเนินการในเรื่องสิทธิมนุษยชนกับสถาบันและองค์การต่างๆ อาทิ องค์การสหประชาชาติ มหาวิทยาลัยต่างๆ องค์การพัฒนาเอกชน เช่น Forum Asia ศาสตราจารย์ วิจิต มันทาภรณ์ เป็นผู้มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา ตีพิมพ์ในรูปของบทความ ตำราเรียน และผลงานวิจัย ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศจำนวนมาก □

ประวัติย่อของ ศาสตราจารย์วิจิต มันทาภรณ์

- เกิด** : 22 ตุลาคม 2495
- การศึกษา** : - ปริญญาตรีและโท สาขานิติศาสตร์ จาก Oxford University
- ปริญญาโทสาขากฎหมายสหภาพยุโรป จาก Free University of Brussels, Belgium
- เนติบัณฑิตอังกฤษ จากสำนัก The Middle Temple, London
- ตำแหน่งปัจจุบัน** : - ศาสตราจารย์ ระดับ 11 คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ผู้เชี่ยวชาญแห่งสหประชาชาติ ในฐานะกรรมการของกองทุนสหประชาชาติเพื่อสิทธิมนุษยชน
- ผู้รายงานพิเศษของสหประชาชาติ เรื่องสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี

100 ปี ศรีบูรพา

นิตยา จุ๋นย่อง*
ภัศรี ศิริประภา**

At the 32nd session of the General Conference in 2003, UNESCO decided to associate with the celebration of the 100th anniversary of the birth of Mr.Kularb Saipradit (Sriburapha) in 2005.

Kularb Saipradit was an academic, a writer and a journalist who was very vocal and instrumental in the Thai democratization process. Through his work and writing, kularb Saipradit led the way for peace and equality in the Thai society.

กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ ได้ดำเนินการเสนอชื่อนาย กุหลาบ สายประดิษฐ์ หรือ ศรีบูรพา ซึ่งเป็น นักคิด นักเขียนที่มีความสามารถอย่างสูง ผู้หนึ่งในสังคมไทย และสร้างสรรค์ผลงาน ที่มีคุณค่ามากมายทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ให้ยูเนสโกประกาศยกย่องและร่วมฉลองในวัน ครบชาตกาล 100 ปี และในการประชุมสมัย สามัญของยูเนสโก ครั้งที่ 32 ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ที่ประชุมได้มีมติเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2546 ให้การฉลองครบชาตกาล 100 ปี ของนายกุหลาบ สายประดิษฐ์ ในวันที่ 31 มีนาคม 2548 เสนอโดยมูลนิธิเสฐียรโกเศศ-

นาคะประทีป และสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย เป็นรายการที่ยูเนสโกจะร่วมเฉลิมฉลอง ในปี 2548

และเมื่อวันที่ 9 กันยายน 2547 รัฐบาลไทยได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการจัดงาน 100 ปี ศรีบูรพา เพื่อดำเนินการ ด้านการเฉลิมฉลองและพิจารณาแผนงานและ กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปได้ด้วยความ เรียบร้อย

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศ ของกระทรวงศึกษาธิการฉบับนี้ จึงขอมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการฉลองดังกล่าวด้วยการนำเรื่องราว ชีวิตประวัติและผลงานโดยสังเขปของนายกุหลาบ สายประดิษฐ์ หรือ ศรีบูรพา มาเผยแพร่ให้ สมาชิกและผู้อ่านทุกท่านได้ทราบด้วย

* เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 7ว สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

** เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 5 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

ชีวประวัติและผลงานโดยสังเขป

กุลหลาบ สายประดิษฐ์ เกิดเมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2448 ที่กรุงเทพฯ สมรสกับชนิด ปริญาญกุล (อาชีพรุและแปลหนังสือ นามปากกาว่า “ลูเลียด”) มีบุตรด้วยกัน 2 คน คือ แพทย์หญิงสุรภิน ณะโสภณ และนายสุรพันธ์ สายประดิษฐ์ (วิศวกร) กุลหลาบ สายประดิษฐ์ เป็นนักคิด นักเขียน และนักหนังสือพิมพ์ที่ได้รับการยกย่องอย่างสูงผู้หนึ่งในสังคมไทย เขียนหนังสือทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองโดยใช้ชื่อจริงและนามปากกาว่า “ศรีบูรพา” “อิสสระชน” “อุบาสก” มีผลงานมากมายทั้งด้านการเมือง ศาสนา ปรัชญา สังคม วิชาการ นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล และบทกวี ผลงานหลายเรื่องได้รับการพิมพ์ซ้ำหลายครั้งจนถึงปัจจุบัน และมีผู้แปลเป็นภาษาต่างประเทศหลายภาษา

ผลงานของกุลหลาบ สายประดิษฐ์ มักจะสะท้อนวิถีแห่งประชาธิปไตย สันติภาพ และความเป็นธรรมในสังคมไทย เช่น บทความ

เรื่อง “มนุษยภาพ” ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเสมอภาคในความเป็นมนุษย์และประชาธิปไตย นอกจากนี้ กุลหลาบ สายประดิษฐ์ ยังเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์หลายฉบับที่สนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อีกทั้งยังเป็นผู้เรียกร้องสันติภาพ โดยการเขียนบทความคัดค้านรัฐบาลที่ร่วมกับญี่ปุ่นในการทำสงครามเมื่อปี พ.ศ. 2485 และเป็นรองประธานคณะกรรมการสันติภาพแห่งประเทศไทย เรียกร้องสันติภาพและคัดค้านสงครามเกาหลี ในปี พ.ศ. 2495

ตลอดชีวิตของกุลหลาบ สายประดิษฐ์ มีทั้งความสำเร็จและอุปสรรคขวากหนามต่างๆ ด้วยความเป็นนักประชาธิปไตยผู้เรียกร้องสันติภาพ และความเป็นธรรมในสังคม ทำให้ถูกรัฐบาลที่ไม่เป็นประชาธิปไตย คุมขัง 2 ครั้ง เมื่อ พ.ศ. 2485 และระหว่าง พ.ศ. 2495-2500 และในบั้นปลายชีวิตต้องลี้ภัยไปอยู่ต่างแดน แต่ด้วยคุณค่าที่ปรากฏอยู่ในผลงานต่างๆ กุลหลาบ สายประดิษฐ์ จึงได้รับการยอมรับจากสาธารณชนภายหลังมรณกรรม เช่นเดียวกับตอนที่เสียชีวิตอยู่ โดยมีชื่อและประวัติการทำงานปรากฏอยู่ในหนังสือประเภทสารานุกรมด้านวรรณกรรมของต่างประเทศหลายเล่ม เช่น ในสหรัฐอเมริกา มีสารานุกรม 2 เล่มตีพิมพ์ประวัติและผลงาน คือ

1. Encyclopedia of World Literature in the 20th Century
2. World Biography และในประเทศไทย คือ Biography of World's Famous Foreign Novelists

กุหลาบ สายประดิษฐ์ ใช้ชีวิตใน
บ้านปลายที่ประเทศจีน และถึงแก่กรรมด้วย
โรคปอดบวมและเส้นโลหิตหัวใจตีบตัน เมื่อ
วันที่ 16 มิถุนายน 2517 ที่กรุงปักกิ่ง ประเทศ
จีนนั่นเอง

วงการวรรณกรรมของไทยได้ก่อตั้ง
“กองทุนศรีบูรพา” ขึ้น เพื่อเป็นการรำลึกถึง
ความสามารถทางวรรณกรรมและผลงานต่างๆ
ของศรีบูรพา และตั้งแต่ พ.ศ. 2531 มีการมอบ
รางวัล “ศรีบูรพา” ให้แก่นักเขียนไทยที่สร้างสรรค์
ผลงานที่มีคุณค่าแก่สังคมและมนุษยชาติมาแล้ว
หลายท่านด้วยกัน

ส่วนหนึ่งของผลงานการประพันธ์นวนิยายของศรีบูรพา

ขอขอบคุณ คุณสุรพันธ์ สายประดิษฐ์
สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับชีวประวัติ ผลงาน
และภาพถ่ายของศรีบูรพา

ข้างหลังภาพ ของ “ศรีบูรพา”

บนเนินเขาเลนิน ที่สหภาพโซเวียต พ.ศ. 2500

กุหลาบ สายประดิษฐ์ และคณะทูตวัฒนธรรมจากประเทศไทยได้รับการต้อนรับเมื่อไปถึงสาธารณรัฐประชาชนจีน

พบกับ ประธานเหมา เจ๋อตุง บนพลับพลาเทียนอันเหมิน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2503

กุหลาบ สายประดิษฐ์ กำลังปราศรัย ในการประชุมนักเขียน เอเชีย-แอฟริกา ที่หอประชุมสภาประชาคมกรุงปักกิ่ง เมื่อ พ.ศ. 2509

ที่โรงแรมปักกิ่ง พ.ศ. 2516

หน้าโรงแรมปักกิ่ง กับ ชนิด สายประดิษฐ์ พ.ศ. 2517 เป็นภาพสุดท้ายก่อนเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลที่กรุงปักกิ่ง

ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโก เยือนประเทศไทย

ดุริยา อมตวิวัฒน์*

From 22-25 March 2005, Mr. Koichiro Matsuura, the Director-General of UNESCO paid a visit to Thailand to attend the 4th Session of the World Commission on the Ethics of Scientific Knowledge and Technology (COMEST) which was held in Bangkok between 23-25 March 2005.

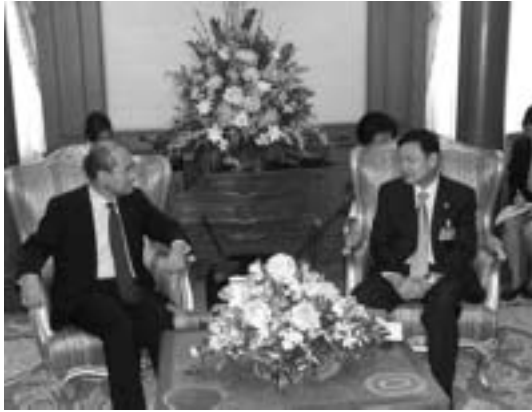
During his visit to Thailand, the Director-General of UNESCO conferred the title of UNESCO Goodwill Ambassador for the “Empowerment of Minority Children through Education and through the Preservation of their Intangible Cultural Heritage” upon Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn on 24 March 2005.

The Director-General of UNESCO also called on Prime Minister Pol.Col. Thaksin Shinawatra on 23 March 2005. The Director-General extended his condolences to Thai people following the tsunami disaster that struck the south of Thailand on 26 December 2004 and also invited the Prime Minister to attend the 33rd Session of the General Conference of UNESCO to be held in Paris in October 2005.

นาย โคอิชิโร มัตซึอูระ ผู้อำนวยการใหญ่
องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม
แห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก ได้เดินทาง
มาเยือนประเทศไทย ระหว่างวันที่ 22-25
มีนาคม 2548 เพื่อเข้าร่วมการประชุมคณะ-
กรรมาธิการโลกว่าด้วยจริยศาสตร์ด้านความรู้
ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งกระทรวง
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ร่วมกับคณะกรรมการ
แห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และ
วัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ กระทรวงศึกษาธิการ
จัดขึ้นที่กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 23-25 มีนาคม
2548 โดยในพิธีเปิดการประชุมครั้งนี้ สมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้
เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นประธานในพิธีเปิด
ในวันที่ 23 มีนาคม 2548

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือกับต่างประเทศ 1, 3 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

ในโอกาสนี้ นายโคอิชิโร มัตซึอุระ ได้เข้าเฝ้าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อกราบบังคมทูลถวายตำแหน่งทูตสันถวไมตรีแห่งยูเนสโก เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2548 ที่พระราชวัง โดยองค์การยูเนสโกได้เห็นถึงพระปรีชาสามารถของพระองค์ท่านที่ทรงทุ่มเทให้กับการศึกษาของเด็กและสตรีในประเทศไทย โดยเฉพาะเด็กชนกลุ่มน้อยที่ขาดโอกาสในสังคม องค์การยูเนสโกจึงได้ทูลเกล้าถวายตำแหน่งทูตสันถวไมตรีด้านการพัฒนาเด็กซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมให้ก้าวหน้า ด้วยการให้การศึกษาและปลูกฝังการรู้จักอำรงรักสามรถทางวัฒนธรรมแต่พระองค์

นอกจากนี้ ผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกได้เข้าเฝ้ามหาราช พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ในวันที่ 23 มีนาคม 2548 โดยผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกได้กล่าวแสดงความเสียใจต่อการสูญเสียของประเทศไทยจากเหตุการณ์มหันตภัยสึนามิที่เกิดขึ้นใน 6 จังหวัด

ภาคใต้ และกล่าวว่ายูเนสโกยินดีสนับสนุนในการติดตั้งระบบเตือนภัยในมหาสมุทรอินเดีย พร้อมทั้งได้เรียนเชิญนายกรัฐมนตรีของไทยเดินทางไปเข้าร่วมการประชุมสมัชชาสามัญของยูเนสโก ครั้งที่ 33 ในเดือนตุลาคม 2548 ซึ่งถือเป็นการประชุมสูงสุดขององค์การ ที่จัดขึ้นทุก 2 ปี ยูเนสโกประสงค์จะขอเชิญนายกรัฐมนตรีของไทยเข้าร่วมกล่าวสุนทรพจน์ต่อที่ประชุมสมัชชาสามัญของยูเนสโก ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส โดยมีกำหนดที่จะเชิญนายกรัฐมนตรีในวันที่ 11 หรือ 12 ตุลาคม 2548 ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้กล่าวขอบคุณสำหรับเรื่องนี้ และขอตรวจสอบกำหนดการอีกครั้ง และจะแจ้งให้ยูเนสโกทราบต่อไป เนื่องจากในเดือนตุลาคม 2548 นายกรัฐมนตรีมีกำหนดการเดินทางไปเยือนประเทศต่างๆ ในทวีปอเมริกาใต้ โดยอาจจะผนวกเรื่องนี้ร่วมกับการเดินทางไปเยือนอเมริกาใต้ด้วย □

การประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 40 ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม

สมใจ ธีรทิว*

The policy-making body of SEAMEO is the Southeast Asian Ministers of Education Council (SEAMEC) which consists of the Ministers of Education of 10 Member Countries. The Council meets annually to formulate policies, approve programmes and budgets and decide pertinent issues on the operation of the organization.

This year, the 40th SEAMEO Council Conference was held from 14 to 17 March 2005 in Hanoi, Vietnam. The conference was attended by the Ministers of Education and High Officials from member countries, 6 Associated Members, Centre and Network Directors and observers from donor countries, international organizations and agencies. The Thai delegation was led by Dr. Charuaypon Torranin, Deputy Permanent Secretary for Education.

This paper reports on the outcome of the conference including the financial matters and on-going projects which promote the development of quality in education for minority children.

การประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สภาซีเมค) ครั้งที่ 40 จัดขึ้นโดยกระทรวงศึกษาและฝึกอบรม ของประเทศเวียดนามร่วมกับสำนักเลขาธิการองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ระหว่างวันที่ 14-17 มีนาคม 2548 ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด 141 คน ประกอบด้วยรัฐมนตรีศึกษาจากสมาชิกซีมีโอ 10 ประเทศ คือ บรูไน ดารุสซาลาม กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และประเทศไทย และสมาชิกสมทบ 6 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย แคนาดา ฝรั่งเศส เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ และนิวซีแลนด์ ซึ่งในการประชุม

ครั้งนี้ได้มีพิธีรับประเทศนอร์เวย์เข้าร่วมเป็นสมาชิกสมทบใหม่ โดยมีผู้สังเกตการณ์ได้แก่ รัฐมนตรีศึกษาจากประเทศติมอร์ตะวันออก ผู้อำนวยการศูนย์/เครือข่ายระดับภูมิภาคของ ซีมีโอ 15 แห่ง ผู้แทนจากยูนิเซฟ ยูเนสโก และ อาเซียน ฯลฯ

สำหรับประเทศไทยมี ดร.จรวัยพร ธรณินทร์ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหัวหน้าคณะ

ผลการประชุมสภาซีเมค ครั้งที่ 40 มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ที่ประชุมได้เห็นชอบต่อการปรับดัชนีค่าบำรุงใหม่ของประเทศสมาชิกที่กำหนดให้เป็นไปตามรูปแบบของอาเซียน ที่มีการจ่าย

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือกับต่างประเทศ 2 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

ค่าบำรุงโดยเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ ดัชนีค่าบำรุง สมาชิกมีการปรับระดับต่ำสุดที่ร้อยละ 2 และ สูงสุดที่ร้อยละ 20

2. การประชุมแบบเปิดที่ให้โอกาส สมาชิกแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความหลากหลายทาง วัฒนธรรม และสันติภาพ การจัดการเรื่อง น้ำสะอาดและการดูแลสุขภาพในโรงเรียน การพิจารณาเรื่องมาตรฐานและคุณภาพของ อาหารในโรงเรียน การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการ ควบคุมโรคพยาธิและการสำรวจด้านระบาดวิทยา การตรวจสอบทางพิษวิทยาในอาหารที่เป็นพิษ รวมถึงการวิจัยเรื่องการทำอาหารเสริมรอง และผลต่อการเรียนรู้ ตลอดจนอันตรายจาก โรคอ้วนที่นำไปสู่โรคเรื้อรัง

3. ศูนย์ซีมีโอเรคแคมได้นำเสนอถึง ความสำคัญของการประยุกต์ใช้ ICT เพื่อพัฒนา คุณภาพและความเสมอภาคทางการศึกษาที่มุ่งสู่ การศึกษาเพื่อปวงชน ซึ่งรัฐมนตรีกระทรวงศึกษา ของสิงคโปร์ได้กล่าวสนับสนุนในเรื่องนี้ด้วย โดยเน้นย้ำความสำคัญเรื่องการฝึกอบรมครูให้ สามารถบูรณาการ ICT กับการเรียนการสอน ได้อย่างแท้จริง เนื่องจาก ICT เป็นเพียงเครื่องมือ ในขณะที่เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน คือการเสริมสร้างผู้เรียนให้มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และเรียนรู้ได้เองโดยอิสระ

4. การประชุมวาระพิเศษเพื่อพัฒนา คุณภาพและความเสมอภาคด้านการศึกษา สำหรับเด็กด้อยโอกาส ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณา ถึงแนวทางการจัดการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาส ในเวียดนาม โดยเฉพาะที่อาศัยบริเวณชนบท

ห่างไกล ทั้งนี้ เวียดนามและนอร์เวย์ได้แบ่งปัน ประสบการณ์ในการกำหนดมาตรการส่งเสริม แก่ผู้ด้อยโอกาสในชนบท ชนกลุ่มน้อยและ ชนเผ่าพื้นเมือง รวมถึงเด็กพิการ ทั้งในรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน การ จัดการศึกษาทางไกล โรงเรียนกึ่งนอน และ การสอนผ่านดาวเทียม

5. ที่ประชุมสภาซีเมค ครั้งที่ 40 ได้ ออกถ้อยแถลงเรื่องแผ่นดินไหวและภัยพิบัติ สึนามิ โดยมอบหมายให้สำนักเลขาธิการซีมีโอ พิเคราะห์จัดตั้งคณะทำงานเพื่อประสานความ ร่วมมือจากสมาชิก ทั้งการระดมทรัพยากร ความรู้ความชำนาญ รวมทั้งการสนับสนุนจาก ศูนย์เครือข่ายระดับภูมิภาคของซีมีโอ เพื่อบูรณะ และฟื้นฟูประเทศสมาชิก 4 ประเทศ ที่ได้รับ ผลกระทบจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวและ มหันตภัยสึนามิ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547

6. ประเทศสิงคโปร์จะเป็นเจ้าภาพ จัดการประชุมสภาซีเมค ครั้งที่ 41 ซึ่งมีกำหนด จะจัดขึ้นระหว่างวันที่ 21-24 มีนาคม 2549

การประชุมครั้งนี้ ประเทศเวียดนาม เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสภาซีเมคเป็นครั้งแรก ภายหลังจากที่ได้กลับเข้ามาเป็นสมาชิกซีมีโอ อีกครั้งในปี 2535 เวียดนามในฐานะเจ้าภาพ ได้ให้การต้อนรับคณะผู้แทนจากประเทศต่าง ๆ เป็นอย่างดี รวมทั้งได้นำรัฐมนตรีเข้าเยี่ยมชม โรงเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และ มหาวิทยาลัยในกรุงฮานอย อาทิ โรงเรียน Amsterdam Gifted Secondary School ซึ่งเป็นโรงเรียนของรัฐบาลที่มีชื่อเสียงด้าน การเรียนการสอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

ความเป็นชาตินิยมในเขตเก่าของฮานอย*

ทำเนียบรับรองแขกของรัฐบาล**

และมีนักเรียนได้รับรางวัลเหรียญทองจากการแข่งขันโอลิมปิกวิชาการอย่างต่อเนื่องทุกปี ทั้งนี้โรงเรียนดังกล่าวดำเนินการสอนเฉพาะครึ่งวันเช้า และในช่วงบ่าย จะเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกทำโครงการและกิจกรรมภาคปฏิบัติด้วยตนเอง

การประชุมสภาซีเมค ครั้งที่ 40 ที่เวียดนาม ได้แสดงถึงความจริงใจและความ

สำเร็จของสมาชิกซีมีโอ ที่นอกจากจะมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ในภูมิภาค ส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางการศึกษา รวมทั้งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ประชาชนแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงมิตรภาพ ความเอื้ออาทรและน้ำใจไมตรีของชาวอาเซียน ที่มีต่อกันในยามประสบปัญหาอย่างแท้จริงด้วย □

(*), (**) ภาพจากหนังสือหน้าต่างสู่โลกกว้าง เวียดนาม

การสัมมนาในระดับภูมิภาค

เรื่องการศึกษาขั้นพื้นฐานและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สุปราณี ค่ายวง*

The Regional Seminar on Life Long Learning, organized by the Ministry of Education was held in Chiang Mai during 28 February - 3 March 2005. The seminar was attended by 11 member countries from the regions of South-East Asia and East Asia.

The paper reports on basic education and life long learning in each member country. All participants had a chance to visit Samkha School in Lampang province. This is a small school that receives support from and gives support to people in the community with regard to education, health and tourism. It provides a good example of life long learning showing how learning can take place anywhere and everyone must learn to live with each other.

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดสัมมนาระดับภูมิภาคเรื่องการศึกษาขั้นพื้นฐานและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ - 3 มีนาคม 2548 ที่โรงแรมเอมเพรส จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผู้แทนจากประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออก 11 ประเทศ คือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เวียดนาม กัมพูชา มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย จีน สาธารณรัฐเกาหลี ญี่ปุ่น มองโกเลีย และประเทศไทย รวมทั้งสิ้น 30 คน

ดร.เจื้อจันท์ จงสถิตอยู่ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนา

การสัมมนาดังกล่าวได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากองค์การยูเนสโก

* เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 7ว สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

ดร.เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ ผู้ตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานในพิธีเปิด การสัมมนา เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2548 โดยมีนายขวัญชัย วงศ์นิติกร รองผู้ว่าราชการ จังหวัดเชียงใหม่เป็นผู้กล่าวต้อนรับผู้เข้าสัมมนา ดร.เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ ตลอดชีวิตว่าหมายถึงทักษะและความสามารถ ที่คนจะสามารถสร้างและพัฒนาความรู้ของ ตนเองได้ตลอดชีวิต ไม่ว่าจะอยู่ในสิ่งแวดล้อม ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน การให้ โอกาสทางการศึกษาและการพัฒนานวัตกรรม การเรียนรู้ต่างๆ จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้อยู่ใน วัยทำงานได้รับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การฝึกอบรมด้านอาชีวศึกษาเป็นตัวอย่างหนึ่ง ของการเชื่อมโยงการศึกษากับภาคธุรกิจให้มา มีบทบาทที่จะตอบสนองการเรียนรู้ตลอดชีวิต ของคน

ผู้เข้าร่วมสัมมนาจากประเทศต่างๆ

หลังจากนั้น ผู้เข้าร่วมสัมมนาจาก ประเทศต่างๆ ได้นำเสนอรายงานสถานการณ์ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในประเทศของตน สรุปได้ดังนี้

ประเทศมาเลเซีย - ประเทศมาเลเซีย มีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายทั้งหกข้อ ของกรอบปฏิบัติการดาการ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาระบบคุณภาพการศึกษาให้อยู่ใน ระดับเว็ลด์คลาสโดยมุ่งให้โอกาสคนในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาตั้งแต่การศึกษา ปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา การพัฒนา ได้เน้นในเรื่องความเสมอภาค และคุณภาพ การศึกษา รัฐบาลมาเลเซียได้ให้ความสำคัญ กับการศึกษาและการฝึกทักษะให้แก่เยาวชน โดยเฉพาะทักษะด้านการค้าซึ่งเป็นความต้องการ ของภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งเทคโนโลยี สารสนเทศทางการศึกษาเพื่อตอบสนองกับ สิ่งท้าทายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ประเทศญี่ปุ่น - รัฐบาลได้ออก พระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมการศึกษา ตลอดชีวิตเมื่อปี ค.ศ. 1990 และได้ก่อตั้ง สำนักงานที่รับผิดชอบการศึกษาตลอดชีวิต ในระดับท้องถิ่นด้วย การส่งเสริมการศึกษา ตลอดชีวิตของประเทศญี่ปุ่น คือ การให้ความรู้ แก่สาธารณชนและการจัดหาข้อมูลข่าวสาร การขยายโอกาสในการเรียนรู้ ตลอดจนการ ประเมินผลและการใช้ประโยชน์จากความ สำเร็จของการเรียนรู้ ขอบเขตการดำเนินงาน ด้านการศึกษาตลอดชีวิตที่สำคัญ คือ การ ปรับปรุงขีดความสามารถในด้านอาชีวศึกษา การส่งเสริมการศึกษาที่บ้าน การปรับปรุง ความสามารถของชุมชนในการให้การศึกษา แก่เด็ก การหาความต้องการทางการศึกษา ของผู้สูงอายุ และการสนับสนุนให้ชุมชน แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน

ประเทศลาว - ลาวเป็นประเทศขนาดเล็ก มีประชากร 5.2 ล้านคน จัดเป็นประเทศด้อยพัฒนาที่สุด ลำดับที่ 143 ในจำนวน 173 ประเทศ มีรายได้ประชาชาติเพียง 381 เหรียญสหรัฐ การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่มีรัฐบาลให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งโดยมีเป้าหมายเพื่อขจัดความยากจน และให้คนได้รับการพัฒนาเพื่อตอบสนองการพัฒนาประเทศทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ระบบการศึกษามีทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบโรงเรียน ในระบบโรงเรียนจัดเป็นแบบ 5:3:3 ระดับประถมศึกษา 5 ปีจัดเป็นการศึกษาภาคบังคับ สนับสนุนให้ภาคเอกชนจัดการศึกษาก่อนประถมหรืออนุบาล การอาชีวศึกษา รวมทั้งการฝึกหัดครู จัดให้แก่ผู้จบมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเรียนต่อ 3 ปี หรือจบมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเรียนต่ออีก 2-3 ปี การศึกษานอกระบบจัดให้แก่เด็กอายุ 6-14 ปีที่ไม่ได้เข้าเรียน ผู้ที่อายุ 15-25 ปี ที่ยังไม่จบด้านอาชีวศึกษา และผู้ที่อายุ 15-40 ปี ที่ไม่รู้หนังสือและไม่จบระดับประถม รวมทั้งผู้ที่อายุเกิน 40 ปีแต่มีความสนใจเรียน เป็นการเปิดโอกาสให้คนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องและสามารถฝึกทักษะไปประกอบอาชีพได้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ได้รับการศึกษาตลอดชีวิต

ประเทศมองโกเลีย - รัฐบาลมองโกเลียได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาการนอกโรงเรียนและการศึกษาทางไกล ซึ่งจะช่วยครอบคลุมความต้องการในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพให้แก่คนในหลายๆ สาขา และเพื่อให้เข้าถึงคนที่ไม่มีโอกาสได้รับ

การศึกษาในระบบ เช่น ผู้ที่ออกจากการศึกษากลางคัน ผู้ใหญ่ หรือผู้ที่ย้ายถิ่น ซึ่งความพยายามในการดำเนินการดังกล่าว ยังมีความจำเป็นในหลายๆ พื้นที่ รวมทั้งการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการศึกษาทางไกล การเพิ่มจำนวนและคุณภาพของอุปกรณ์การสอน ตลอดจนการฝึกหัดครูในการใช้วัสดุและอุปกรณ์ใหม่ๆ ในการสอน

ประเทศกัมพูชา - กัมพูชาเป็นประเทศกำลังพัฒนาประเทศหนึ่ง มีประชากร 13 ล้านคน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในทุ่งนาในชนบทและตามภูเขา มีชนกลุ่มน้อยมากถึง 30 กลุ่ม 85% ของชาวกัมพูชามีอาชีพทำนาและส่วนใหญ่ไม่รู้หนังสือ นับเป็น 1 ใน 8 ประเทศของเอเชียที่พัฒนาน้อยที่สุด นโยบายการศึกษาคือการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 ปีอย่างทั่วถึง และพัฒนาการรู้หนังสือ ยกกระดับคุณภาพการศึกษาด้วยการปฏิรูปอย่างมีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงการฝึกอบรมกับตลาดแรงงาน และพัฒนาเยาวชนกับการกีฬาต่างๆ การศึกษานอกระบบเน้นคนที่อยู่ในชนบทและชนกลุ่มน้อย ให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นโดยเฉพาะกลุ่มที่ด้อยโอกาสในสังคม ภาคธุรกิจและสถาบันการศึกษาจะร่วมมือกันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อฝึกลูกจ้างและคนงานให้มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น นอกจากนี้ ได้ส่งเสริมเรื่องการเรียนรู้ทางไกลและสื่อต่างๆ มีการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน ห้องสมุด และศูนย์การอ่าน เพื่อให้คนเข้าถึงรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย

ประเทศเวียดนาม - เวียดนามยังเป็นประเทศที่ยากจน มีช่องว่างระหว่างคนจนและคนรวย คนที่อยู่ในเมืองและชนบท ผู้หญิงและผู้ชาย มีประชากร 78 ล้านคนซึ่ง 75% ยังอยู่ในชนบทในขณะที่ 14% เป็นชนกลุ่มน้อย ระบบการศึกษาเป็นแบบ 5:4:3 หากเรียนวิชาซีพีจะเรียน 3-12 เดือน หรือ 1-2 ปี ระดับมหาวิทยาลัย 4-6 ปี การศึกษานอกโรงเรียนมีทั้งประถมและมัธยม รวมทั้งทักษะชีวิต เน้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและผู้ใหญ่ที่ขาดโอกาสและคนที่ต้องการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต เวียดนามให้ความสำคัญต่อการศึกษาเพื่อปวงชน มีการออกกฎหมายเมื่อปี 1991 ที่กำหนดให้การศึกษาในระดับประถม 5 ปี เป็นการศึกษภาคบังคับ กำหนดอายุระหว่าง 6-14 ปี การศึกษาตลอดชีวิตในเวียดนามเน้นผ่านศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (CLCs) ปัจจุบันมี 3000 แห่ง เพื่อตอบสนอง 10,054 ชุมชน มีการฝึกทักษะต่างๆ ให้แก่ผู้ใหญ่ โดยเฉพาะสตรีและผู้ด้อยโอกาส เพื่อฝึกทักษะชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ประเทศจีน - รัฐบาลจีนได้จัดทำแผนปฏิบัติการการศึกษาเพื่อปวงชน ปี 2005-2015 กำหนดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี (ระบบการศึกษา 6:3:3) และจะขจัดการไม่รู้หนังสือในกลุ่มเยาวชนและผู้ใหญ่วัยกลางคนภายในปี 2015 เมื่อปี 2000 อัตราไม่รู้หนังสือของผู้ที่มีอายุ 15-50 ปี สูงถึง 95% ในขณะที่ยังมีผู้ไม่รู้หนังสืออีก 85 ล้านคน ช่วงปี 2001-2004 มีการแก้ไขปัญหานี้ได้ถึง 87% ของประเทศ เป้าหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การ

พัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชนและจัดให้มีการรู้หนังสืออย่างทั่วถึง โดยเฉพาะในชนบทและเด็กผู้หญิง มีการปฏิรูประบบการศึกษาในโรงเรียนเพื่อให้โอกาสเยาวชนและผู้ใหญ่ ที่ต้องออกจากโรงเรียนได้กลับเข้าเรียนเพื่อการศึกษาและอบรมอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดเป้าหมายการฝึกอบรมสำหรับประชาชน 100 ล้านคนต่อปี และเน้นการศึกษาเพื่อการจ้างงาน และเพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการพัฒนาการศึกษาในชนบทที่ห่างไกลโดยใช้วิทยุ โทรทัศน์ทางไกล และอินเทอร์เน็ต สนับสนุนมหาวิทยาลัยและโรงเรียนขนาดกลาง เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ชุมชนทั้งด้านวิชาการและวัฒนธรรม สำหรับชาวนาในชนบทมีการสอนเทคโนโลยีการเกษตร และการใช้เทคโนโลยีเพื่อผลผลิตทางเกษตร ให้ความรู้เรื่องสุขภาพอนามัย การเลี้ยงดูเด็ก การป้องกันโรคเอดส์ และโรคภัยอื่นๆ มีการจัดตั้งกองทุนเพื่ออบรมผู้เรียนในระดับต่างๆ ด้วย

ประเทศฟิลิปปินส์ - กล่าวถึงประสบการณ์การจัดการศึกษาให้เด็กฟิลิปปินส์ ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงผู้ใหญ่ โดยยกตัวอย่างศูนย์ Montessori ซึ่งเป็นศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตั้งอยู่ในกรุงมนิลา และขยายเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศขึ้น โดยไม่แสวงหากำไร แต่ระดมหาเงินทุนเพื่อช่วยเหลือตนเอง มีการจัดตั้งโรงเรียน Montessori ขนาดใหญ่สำหรับเด็กทุกระดับตั้งแต่อนุบาลถึงวิทยาลัย จัดการฝึกอบรมครู เพื่อเตรียมเด็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่แบบใหม่ พัฒนาการเรียนรู้ตามแบบอย่าง

ยูเนสโก คือ เรียนรู้เพื่อเป็น เพื่อรู้ เพื่อทำงาน และเพื่อการอยู่ร่วมกัน โครงการที่ขยายครอบคลุมถึงคนจนในเมืองและชนบท เช่น การจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลสำหรับพื้นที่ชุมชนแออัด การจัดหลักสูตรการรู้หนังสือให้แก่ผู้เป็นมารดา ในหมู่บ้านต่างๆ โรงเรียนนำร่องของรัฐ (EFA-DAKAR) ในภูมิภาค และโครงการจัดการด้านเกษตรกรรมเพื่อเศรษฐกิจพอเพียง โดยร่วมกับโครงการในพระราชดำริและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ของประเทศไทย เป็นต้น

สาธารณรัฐเกาหลี - ความร่วมมือระหว่างการเรียนรู้และการทำงานเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิต การเปลี่ยนแปลงค่านิยมในสังคม ทำให้คนแสวงหาทักษะด้วยการเรียนรู้ และมีความต้องการในเรื่องความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น เช่น ภาษาต่างประเทศ และ ICT ทั้งนี้เป็นผลมาจากสังคมในเกาหลีต้องเผชิญกับประชากรสูงวัยที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นสตรีมีบทบาทมากขึ้นทางเศรษฐกิจ และต้องการมีทักษะเกี่ยวกับงานสูงชันการเป็นประเทศอุตสาหกรรมฐานความรู้ของเกาหลี ทำให้มีการขยายตัวด้านอุดมศึกษา แต่ขณะเดียวกันก็เผชิญกับปัญหาการขาดผู้เรียนและคุณภาพที่ตกต่ำลง จำนวนนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่เลือกเรียนวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ มีจำนวนลดลงแม้ว่าจำนวนความต้องการบุคลากรในตลาดแรงงานภาคอุตสาหกรรมยังขาดแคลนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงมีการพัฒนาทักษะชีวิตในภาคอุตสาหกรรมของเกาหลี และมีการสร้างระบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

การเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

ประเทศอินโดนีเซีย - อินโดนีเซียได้ออกกฎหมายใหม่เรื่องระบบการศึกษาของชาติเมื่อปี 2003 บนพื้นฐานของรัฐธรรมนูญปี 1945 เป้าหมายสำคัญคือเพื่อสร้างกรอบทางด้านกฎหมายสำหรับนโยบายและแผนทางการศึกษาที่สำคัญ รวมถึงการขยายโอกาสทางการศึกษาและความเท่าเทียมกัน การยกระดับคุณภาพการศึกษา และความเป็นอิสระในการสอนของครู เป็นต้น มีการกำหนดการศึกษาพื้นฐานภาคบังคับโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายแก่เด็กอายุ 9-15 ปี และจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติ เรื่องการศึกษาเพื่อปวงชนในปี 2002 มีการกล่าวถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตในกฎหมายของอินโดนีเซียเพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น ปลุกฝังค่านิยมทางวัฒนธรรมที่ดีงาม รู้จักการอ่านออกเขียนได้ และนับตัวเลขได้เพื่อยกระดับมาตรฐานทางการศึกษารัฐบาลได้รับการสนับสนุนจากยูเนสโกและยูนิเซฟให้ดำเนินโครงการนำร่อง “การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ และโรงเรียนเพื่อนเด็ก” ซึ่งเป็นโครงการจัดการโรงเรียนเป็นฐานและเป็นแบบอย่างการส่งเสริมการประถมศึกษาและให้ชุมชนมีส่วนร่วมในลักษณะของการกระจายอำนาจทางการศึกษาแบบหนึ่ง

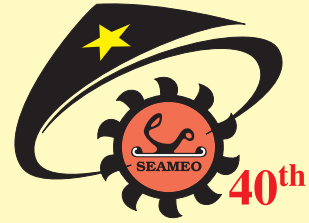
ประเทศไทย - ได้รายงานเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทยว่ารัฐธรรมนูญของประเทศไทยปี 2540 ได้ระบุว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคนและเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์และในพระราชบัญญัติการศึกษาปี 2542 ได้ระบุว่ารัฐจะต้องจัดการศึกษาขั้น

พื้นฐานอย่างน้อย 12 ปี ให้ประชาชนทุกคนอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง ส่วนในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน จะมุ่งเน้นที่ความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก รูปแบบการศึกษาต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของคนในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งสำนักบริหารงานศึกษานอกโรงเรียนได้จัดโครงการและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่องและการศึกษานอกระบบ อาทิ การส่งเสริมทักษะชีวิต การศึกษาเพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน การจัดการห้องสมุดประชาชน โครงการวิทยุเพื่อการศึกษา กิจกรรมและนิทรรศการด้านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

ในระหว่างการสัมมนา ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้เดินทางไปศึกษาดูงาน ที่โรงเรียนบ้านสามขา จังหวัดลำปาง ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมขนาดเล็ก มีนักเรียนเพียง 43 คน ครู 5 คน แต่เป็นโรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากคนในชุมชน แสดงให้เห็นพลังที่เข้มแข็งของชุมชนหมู่บ้านสามขาที่ต้องการพัฒนาคนในหมู่บ้านให้ได้รับความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา มีการจัดตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน มีวิธิตัดแก้ปัญหาาร่วมกันและใช้ชีวิตอยู่กับ

ธรรมชาติได้อย่างเหมาะสม มีกองทุนสนับสนุนอาชีพให้คนในหมู่บ้าน มีห้องสมุดชุมชน ศูนย์อนามัยชุมชน ร้านค้าชุมชน ที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว มีการทำงานร่วมกันในชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมเพื่อช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โรงเรียนไม่ได้แยกจากชุมชนแต่เป็นส่วนหนึ่งที่เปิดบริการทุกวัน มีศูนย์คอมพิวเตอร์ที่ทุกคนสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้ มีวิทยุชุมชนและการศึกษาแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ ซึ่งทำให้คนในชุมชนได้รับรู้ร่วมกันหากต้องประสบกับภัยทางธรรมชาติ ก็จะสามารถช่วยกันแก้ปัญหาได้ทันที

ผู้เข้าสัมมนาได้รับความรู้และรู้สึกประทับใจจากการได้เยี่ยมชมโรงเรียนและพบปะพูดคุยกับผู้คนในชุมชนบ้านสามขา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และทุกคนจะต้องเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มิใช่จากโรงเรียนหรือสถานศึกษาเท่านั้น แต่การเรียนรู้จากสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวเราหรือการแสวงหาความรู้จากเหตุการณ์หรือพัฒนาการต่างๆ ที่เกิดขึ้น จะทำให้เราเป็นคนช่างสังเกต ช่างคิด ช่างถาม และสามารถพัฒนาตนเองและเป็นผู้รู้ที่สนใจจะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ไม่มีสิ้นสุด □

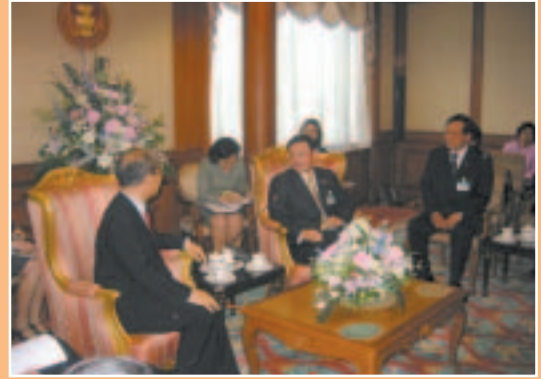
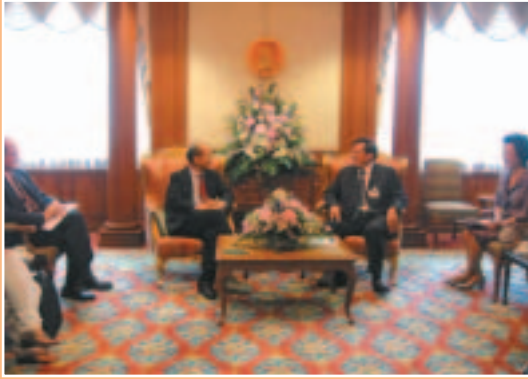
การประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่ง
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 40
จัดขึ้น ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม
ระหว่างวันที่ 14 - 17 มีนาคม 2548

*The 40th SEAMEO Council Conference
Hanoi, Vietnam*

ดร.จรวัยพร ธรณินทร์ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
พร้อมคณะผู้แทนจากประเทศไทย ถ่ายภาพร่วมกับ
ผู้เข้าร่วมการประชุมจากประเทศต่าง ๆ

นายอดิศักดิ์ โปธารามิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะประธานคณะกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ร่วมหารือกับนายโคอิชิโร มัตซึอูระ ผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโก พร้อมด้วยคุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และภายหลังจากการหารือได้นำเข้าเยี่ยมชมการะวะ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2548 ที่ห้องรับรอง อาคารรัฐสภา

คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา เข้าร่วมประชุมหารือกับคณะทำงานร่วม ไทย - ออสเตรเลีย เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2548 ณ โรงแรมสยามซิตี้ กรุงเทพฯ

คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา เยี่ยมชมงานนิทรรศการ ที่จัดขึ้นในการสัมมนา โครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2548 ณ โรงแรมแอมบาสเดอร์ กรุงเทพฯ

การสัมมนาโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ของสถานศึกษาโครงการ ASPnet

บวรฤทธิ์ ชัยยะเพกะ*

The Seminar for ASPnet's Sister Schools Project, organized by the Ministry of Education and members of the Sister Schools Project was held on 27 January 2005 at the Ambassador Hotel, Bangkok. The seminar aimed to follow up on the implementation of projects and give members the opportunity to exchange experiences.

This paper explores the outcome of the seminar and also includes recommendations which will be of benefit to the project in the future.

บทนำ

กาส สัมมนาโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้องของสถานศึกษาโครงการ ASPnet จัดขึ้นเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2548 ที่โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพฯ โดยมีผลสืบเนื่องมาจากโครงการในพระราชดำริโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งเป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการที่จะปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้น ในจิตใจของเด็ก และเยาวชนโดยเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และนักเรียนจากโรงเรียนพี่ได้แบ่งปันโอกาสที่ดี และให้ความช่วยเหลือทั้งด้าน

วิชาการ และด้านอื่นๆ ที่เป็นรูปธรรม ในระยะแรก มีโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ (ASPnet) เข้าร่วมโครงการ และรับเป็นโรงเรียนพี่ จำนวน 12 แห่ง โดยให้การสนับสนุน และช่วยเหลือโรงเรียนน้อง ในอำเภอป้อเกลือ จังหวัดน่าน รวม 22 แห่ง

หลังจากที่ดำเนินโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้องได้ระยะหนึ่ง สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. ในฐานะสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ แห่งสหประชาชาติ ได้มีการจัดประชุมหารือเกี่ยวกับการจัดทำโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง โดยเชิญผู้บริหารโรงเรียนพี่เดิม และผู้บริหารโรงเรียนในโครงการ ASPnet ที่มีศักยภาพ

* เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 5 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

เข้าร่วมการประชุม ภายหลังจากเสร็จสิ้นการประชุมแล้วมีโรงเรียนสมาชิกโครงการ ASPnet ให้ความสนใจ และประสงค์จะเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น จากเดิมที่มีโรงเรียนพี่เพียง 12 แห่ง ปัจจุบันได้เพิ่มจำนวนขึ้นมาเป็น 52 แห่ง ซึ่งมีโรงเรียนน้องในอุปการะ 93 แห่ง ทั้งนี้ ภายใต้โครงการดังกล่าว สถาบันการศึกษาใดที่ประสงค์จะเข้าร่วมเพื่อรับเป็นโรงเรียนพี่ ก็ยังคงสามารถแสดงความจำนงในการขอรับอุปการะโรงเรียนน้องเพิ่มเติมได้อีก

บรรยากาศของนิทรรศการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสัมมนา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และแนวทางในการดำเนินการโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้องของสถานศึกษาเครือข่ายโครงการ ASPnet
2. เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง
3. เพื่อพิจารณาแนวทางในการดำเนินงาน (Action Plan) และให้การสนับสนุนโรงเรียนน้องในอนาคต
4. เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ

โรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ให้โรงเรียนสมาชิกในโครงการ ASPnet ได้รับทราบโดยทั่วกัน

ผู้เข้าร่วมโครงการ

ผู้บริหารสถานศึกษา ครู-อาจารย์ ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ของโครงการ ASPnet ทั่วประเทศ และจากสถานศึกษาเครือข่าย ASPnet ที่ยังไม่ได้ร่วมโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง รวมประมาณ 200 คน

พิธีเปิดการสัมมนา

คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ประธานในพิธีเปิดการสัมมนา เยี่ยมชมนิทรรศการ

คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนา โดยมีนางจรรยาพร ธรณินทร์ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ แห่งสหประชาชาติเป็นผู้กล่าวรายงาน เกี่ยวกับความเป็นมา และวัตถุประสงค์ของการจัดสัมมนาโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง

จากนั้นได้เรียนเชิญคุณหญิงเกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวเปิดการสัมมนา โดยประธานได้กล่าวแสดงความชื่นชมสถานศึกษาที่เป็นเครือข่าย ซึ่งได้ร่วมมือกันพัฒนาโครงการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนเครือข่าย ASPnet ควรรวมพลังกันและตั้งเป้าหมายในการพัฒนาร่วมกัน เพื่อมุ่งผลในการยกระดับมาตรฐานในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และควรที่จะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ที่แต่ละโรงเรียนได้สั่งสมมาเพื่อพัฒนาในเรื่องนั้นๆ นอกจากนี้ขอให้โรงเรียนในโครงการ ASPnet พยายามขยายเครือข่าย และขอขอบเขตความร่วมมือให้กว้างขวางและเข้มแข็งยิ่งขึ้น เนื่องจากการทำงานในลักษณะเครือข่ายนั้น ถือได้ว่าเป็นพลังในการทำงานที่สำคัญอย่างหนึ่ง และจะให้เห็นความเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เพื่อให้การดำเนินการโครงการ ASPnet ของไทยสามารถขยายเครือข่ายให้กว้างขวางออกไปจนมีชื่อเสียงไปทั่วโลก

การอภิปราย

การอภิปรายในภาคเช้า ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน ร่วมอภิปรายในหัวข้อ “การพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”

- **ดร.วไล ฤ ป้อมเพชร ที่ปรึกษาโครงการ ASP :** ได้กล่าวถึงความเป็นมาของโครงการในพระราชดำริโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง

โดยเน้นว่าเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คือ การเน้นให้ความสำคัญในสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก และเยาวชน ในการมีชีวิต การอยู่รอด มีโภชนาการที่ดี มีสุขภาพที่แข็งแรง มีการศึกษา มีทักษะทางวิชาการ และอาชีพ สามารถพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ ความสามารถ จิตใจ อารมณ์ และสังคม ดังนั้นหนึ่งในแนวทางของการบริหารจัดการที่จะสามารถพัฒนาตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร คือ การสร้างเครือข่ายของการศึกษากล่าวคือ จะต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการช่วยเหลือระหว่างสถานศึกษาด้วยกันเอง ซึ่งการช่วยเหลือดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของโครงการพระราชดำริโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง

สำหรับการเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ของสถานศึกษาโครงการ ASPnet นั้น ถือได้ว่าเป็นโครงการที่ดำเนินการในลักษณะของการจับคู่ คล้ายกับลักษณะของการเป็นคู่แฝดที่มีแนวทางอันชัดเจน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือมุ่งเน้นในเรื่องความเสมอภาค ความเท่าเทียมกัน

ภายหลังจากที่โครงการพระราชดำริโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ได้เกิดขึ้นแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้มีการขยายโครงการฯ ออกไป ซึ่งในการดำเนินการโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง มีวัตถุประสงค์ในทิศทางเดียวกันกับโครงการ ASPnet ดังนั้น

โรงเรียนสมาชิกโครงการ ASPnet จีงยินดี และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนโครงการในพระราชดำริดังกล่าว

อย่างไรก็ตามเพื่อที่จะบรรลุผลสำเร็จตามพระราชประสงค์ ผู้ปฏิบัติงานในโครงการพระราชดำริโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ควรจะต้องมีความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชนศึกษา ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ตลอดจนนักเรียน และผู้ปกครองพึงเข้าใจว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือในการเตรียมเด็ก และเยาวชนให้เป็นคนที่มีสมรรถนะที่มีคุณค่าสมความเป็นมนุษย์ มีความรับผิดชอบเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ กระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่จะนำพาให้มนุษย์มีความตระหนักและเคารพในสิทธิมนุษยชน อันจะนำไปสู่สันติภาพได้ในที่สุด

- รศ.ดร. คุณหญิง สุมณฑา

พรหมบุญ : กล่าวถึงรูปแบบการพัฒนาคนนั้น จำต้องคำนึงถึงในทุกๆ ด้าน โดยชี้ให้เห็นว่ารูปแบบในการพัฒนาแบบองค์รวมนั้น จำต้องคำนึงถึงทุกๆ ด้าน (A Model of Total Development of Human Person) โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ จากโครงการพระราชดำริโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าพระองค์ทรงเป็นนักสิทธิมนุษยชนที่มีสมรรถนะการให้โอกาสหรือสิทธิที่มนุษย์ทุกคนพึงได้รับในฐานะปัจเจกชน (as an individual) อย่างน้อย

ที่สุดก็คือ อาหาร และการศึกษา ดังจะเห็นได้จากพระราชดำรัสของพระองค์ท่านที่ได้ตรัสไว้เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2542 ไว้ว่า “การปฏิบัติงานอย่างที่เราทำกันอยู่คือเพื่อให้เยาวชนของชาติมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีความรู้ความสามารถที่จะรู้ทั้งทางด้านวิชาการทั้ง การงานอาชีพ เพื่อให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ เป็นทรัพยากรหรือเป็นกำลังสำคัญของชาติ” ดังนั้นเป้าหมายสูงสุดของโครงการในพระราชดำริโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ก็คือการให้เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารมีโภชนาการที่ดี สุขภาพแข็งแรง มีความซื่อสัตย์ เสียสละสามัคคี และเมตตาผู้อื่น มีความรู้และทักษะทั้งทางวิชาการ และการอาชีพ อันจะเป็นรากฐานของการพึ่งตนเอง และสามารถนำไปพัฒนาท้องถิ่นได้ โดยจะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับสูงขึ้นตามศักยภาพของตนเอง เป็นคนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยขอให้ยึดเด็กและโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง

ในการพัฒนาแบบบูรณาการนั้น ภาษาและวัฒนธรรม ตลอดจนสิ่งที่ตั้งถามทั้งหลาย เป็นสิ่งที่เราจำเป็นต้องศึกษา และอนุรักษ์ไว้หลักพื้นฐานง่ายๆ ก็คือ การศึกษานั้นสามารถเกิดขึ้นได้จากในห้องเรียนธรรมชาติ (Education in Natural Classroom) กล่าวคือการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Learning by Doing) เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างสมบูรณ์ในรูปแบบของการบูรณาการที่ครบองค์ประกอบมากที่สุด

นอกจากการได้รับความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่า

จากชุมชนสถาบันการศึกษา ผู้ปกครอง โดยไม่มีการเลือกที่รักมักที่ชัง จะส่งผลให้การพัฒนาสามารถเดินไปในทิศทางที่ตรงตามที่ตั้งมุ่งหวังได้อย่างไม่ยากนัก

ในการดำเนินโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญคือการขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการ ดังนั้นหากสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนพี่ สามารถดำเนินการโดยจัดทำในลักษณะรูปแบบโครงการ กล่าวคือ มีวัตถุประสงค์ ระยะเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุดที่ชัดเจน ก็จะส่งผลให้การดำเนินโครงการดังกล่าวมีลักษณะที่เป็น **กระบวนการ** อันมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

- **นายไพบุลย์ ศิริแสงตระกูล**
หัวหน้าฝ่ายบริหาร สำนักงานโครงการส่วนพระองค์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ :
ได้อธิบายถึงความเป็นมาของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ดังนี้

- 2523 เกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
- 2526 ส่งเสริมคุณภาพการศึกษา
- 2530 อนุรักษ์ชาติทรัพยากร
- 2531 ฝึกอาชีพนักเรียนในพระราชานุเคราะห์
- 2533 ควบคุมการขาดไอโอดีน
- 2534 ส่งเสริมสหกรณ์
- 2539 ส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็ก

ทั้งนี้ กรอบและแผนในแผนการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 พ.ศ. 2535-2539 โดยการจัดกลุ่มโครงการ

1. ด้านอาหาร โภชนาการและสุขภาพอนามัย
2. ด้านการศึกษา
3. ด้านเศรษฐกิจ
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ระยะที่ 2 พ.ศ. 2540-2544

1. งานโครงการ 4 ด้าน
2. กำหนดความชัดเจนของโครงการมากขึ้น
3. พัฒนาระบบข้อมูล

ระยะที่ 3 พ.ศ. 2545-2549

1. เน้นหนักไปที่กลุ่มพื้นที่เป้าหมายในถิ่นทุรกันดาร
2. กลุ่มเป้าหมายชัดเจนขึ้น
3. วิธีการเขียนที่สะท้อนวัตถุประสงค์มากขึ้น
4. เน้นการพัฒนาโดยอาศัยกระบวนการทางการศึกษา (Development through Education) มากขึ้น
5. ใช้เกณฑ์ประเมินหลากหลายตามสภาพพื้นที่
6. ส่งเสริมให้มีการเรียนต่อมากขึ้น
7. เพิ่มการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น
8. เพิ่มการสร้างเครือข่ายการศึกษาขึ้น
9. เพิ่มการพัฒนาเครื่องมือช่วยถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียน

- นางสาววิตรี สุวรรณสถิตย์ อดีต-
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และที่ปรึกษา
โครงการ ASPnet : ได้กล่าวถึงแนวทางใน
การให้ความช่วยเหลือโรงเรียนน้องนั้น
ประการแรกจำเป็นจะต้องสำรวจและศึกษา
ถึงความต้องการของโรงเรียนน้อง จากนั้นจึง
นำข้อมูลที่ได้รับมาพิจารณา และประเมินผล
ทั้งนี้บรรดาโรงเรียนที่ทั้งหลาย จำเป็นจะ
ต้องศึกษาถึงวัตถุประสงค์ของโครงการใน
พระราชดำริให้เข้าใจชัดเจนเสียก่อน กล่าวคือ
การให้ความช่วยเหลือจะต้องเป็นการช่วยเหลือ
แบบยั่งยืน ลำพังการให้ความช่วยเหลือในรูป
ของเงินทองหรือทรัพย์สิน อาจจะไม่ใช่ว่าหมาย
ที่แท้จริง สิ่งที่โรงเรียนที่พึ่งให้ความช่วยเหลือ
นั้น คือ การพัฒนาทักษะ และสร้างความเป็น
อัจฉริยะ ให้เกิดขึ้นกับเด็ก (Skills and Genius)
การพัฒนาจำเป็นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของ
ศักดิ์ศรี และความต้องการที่แท้จริงของเด็ก

ดังนั้น ในการดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับ
โครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง จึงต้อง
อาศัยความมุ่งมั่นและความเข้มแข็งของจิตใจ
เป็นหลัก กล่าวคือจิตใจที่แน่วแน่ มีความ
มุ่งมั่นที่จะต่อสู้เพื่อชนะต่ออุปสรรคต่างๆ
อย่างไม่ย่อท้อ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การ
กระทำใดๆ สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ในที่สุด

โครงการ ASPnet ถือได้ว่าเป็น
โครงการที่สร้างสรรค์ แนวคิดในการดำเนินการ
คือการสร้างสิ่งที่เรียกว่า PHD

P = Peace (สันติภาพ) H = Harmony
(ความสมานฉันท์) D = Development (การ
พัฒนา)

ในขณะที่เดียวกันการจัดทำโครงการใดๆ
ก็สามารถทำให้บรรลุผลสำเร็จได้หากมี 3H
ได้แก่ Heart Head และ Hands

การประชุมกลุ่มย่อย

ในภาคบ่ายได้จัดให้มีการแบ่งกลุ่ม
คณะผู้บริหาร และครู - อาจารย์ ออกเป็น 2
กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 60 คน ทั้งนี้ในแต่ละ
กลุ่มจะประกอบด้วยผู้บริหาร ครู - อาจารย์
จากโรงเรียนในโครงการ ASPnet ที่ได้เข้าร่วม
ในโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้องแล้ว และ
ที่ยังไม่ได้เข้าร่วมในโครงการฯ ทั้งนี้เพื่อให้
โรงเรียนที่ได้เข้าร่วมในโครงการฯ แล้ว ได้มี
โอกาสที่จะมาเล่าถึงประสบการณ์ในการ
ดำเนินงาน ตลอดจนปัญหา และอุปสรรคที่
เกิดขึ้น พร้อมทั้งวิธีในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว
หลังจากนั้นผู้แทนของแต่ละกลุ่มจึงได้นำเสนอ
ผลการประชุมกลุ่ม ดังนี้

● **กลุ่มที่ 1** ได้นำเสนอผลการประชุม
สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. โครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง
ควรเป็นโครงการที่มีแผนงานที่ชัดเจน และ
เป็นระบบ
2. ผู้ประสานงานโครงการ โดยเฉพาะ
ครู - อาจารย์ ของโรงเรียนแต่ละแห่งมีความ
รับผิดชอบสูงและเข้มแข็ง
3. แนวทางในการจัดหางบประมาณ
ที่จะนำมาสนับสนุนโครงการฯ นั้น สามารถ
มาจากแหล่งต่างๆ ดังนี้ คือ จากโรงเรียนเอง
ครู - อาจารย์ ผู้ปกครองเครือข่าย นักเรียน
 เป็นต้น

4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความเข้าใจในโครงการดังกล่าว และให้การสนับสนุน

5. โครงการดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกๆ ส่วนภายในสถานศึกษา ทั้งนี้ในการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพนั้น ควรจะต้องการสำรวจความต้องการของโรงเรียนน้องและจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานภายในสถานศึกษา

6. ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ โดยเฉพาะในส่วนที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนพี่ คือ การที่โรงเรียนพี่มี - โรงเรียนน้องหลายแห่ง ในขณะที่งบประมาณมีไม่เพียงพอที่จะให้การสนับสนุน

7. งานที่จะดำเนินการต่อไป คือ การรวมพลังของโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ซึ่งจะมีการจัดสัมมนาเพื่อแสดงผลงานอีกครั้ง โดยทูลเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จทอดพระเนตรผลงาน และกิจกรรมที่โรงเรียนได้ดำเนินการ

● **กลุ่มที่ 2** ได้นำเสนอผลการประชุมสรุปสาระสำคัญดังนี้

1. โครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง ส่วนใหญ่จะเน้นในกิจกรรมที่ให้ความช่วยเหลือ โดยโรงเรียนพี่บางแห่งสามารถขอความร่วมมือจากองค์กรเอกชนมามีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือโรงเรียนน้องได้

2. กิจกรรมที่ดำเนินการมีความหลากหลาย เช่น กิจกรรมเยี่ยมโรงเรียนน้อง การแลกเปลี่ยนนักเรียน การให้มีนักเรียนอาสาจากโรงเรียนพี่ ฝึกปฏิบัติงานที่โรงเรียนน้อง

กิจกรรมฝึกอาชีพ กิจกรรมสนับสนุนทางวิชาการ กิจกรรมสร้างเครือข่ายด้านคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดทำโครงการอาหารกลางวัน

3. ปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญ ได้แก่ ความสะดวกในการเดินทางไปยังโรงเรียนน้อง รวมถึงความปลอดภัยในการเดินทางไปโรงเรียนน้องบางแห่ง

4. ข้อเสนอแนะที่โรงเรียนพี่ควรดำเนินการต่อไปคือ การจัดให้โครงการฯ บรรจุกิจกรรมในวาระ หรือเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานประจำปีของโรงเรียน รวมทั้งควรจัดประชุมผู้บริหารเป็นประจำทุกปี

5. ในกรณีที่มีการรับนักเรียนจากโรงเรียนน้องเข้ามาศึกษาต่อในโรงเรียนพี่ ควรอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ระบุให้นักเรียนดังกล่าว จำต้องกลับไปยังภูมิลำเนาเดิมของตนเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตน

พิธีปิดการสัมมนาโครงการ

ดร.วไล วัฒน บ่อมเพชร ที่ปรึกษาโครงการ ASPnet ได้แสดงความรู้สึกยินดีที่เห็นโรงเรียนในโครงการ ASPnet จำนวนมากมาเข้าร่วมการสัมมนาโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้องในครั้งนี้ ตลอดจนแสดงความสนใจและประสงค์ที่จะเข้าร่วมในโครงการดังกล่าว ทั้งนี้ สิ่งที่เกิดขึ้นซึ่งเห็นได้ชัดเจนที่เป็นรูปธรรม คือ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนน้อง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นผลงานที่เกิดขึ้นจากความเสียสละ และความตั้งใจในการทำงานอย่างเต็มที่ของโรงเรียนพี่ ดังนั้น

การจัดสัมมนาโครงการในครั้งนี้ จึงเป็นสิ่งที่ชี้ชัดว่าโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง เป็นโครงการที่ได้รับความสนใจจากโรงเรียนต่างๆ และสามารถก่อให้เกิดประโยชน์กับโรงเรียนน้องมากเพียงใด อย่างไรก็ตาม ดร.วไล ได้เสนอว่าหากสถาบันการศึกษาใดสามารถที่จะดำเนินการจัดทำวิจัย และประเมินผลโครงการของสถานศึกษาของตนควบคู่ไปกับการดำเนินกิจกรรมโครงการฯ ได้แล้ว ก็จะส่งผลให้โครงการฯ มีความสมบูรณ์มากขึ้น ท้ายสุดได้กล่าวในอนาคตอาจมีการจัดแสดงผลงานโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง โดยจะทูลเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม-

บรมราชกุมารี เสด็จทอดพระเนตรผลงานและกิจกรรมที่โรงเรียนได้ดำเนินการ เพื่อเป็นการร่วมเฉลิมฉลองพระชนมพรรษา 50 ปี จากนั้นได้กล่าวปิดการสัมมนาโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง

การประเมินผลการสัมมนา

ภายหลังจากเสร็จสิ้นการสัมมนา ผู้จัดได้รับแบบประเมินการสัมมนาคืนกลับมาเป็นจำนวนทั้งสิ้น 68 ชุด หรือ (100%) โดยสามารถสรุปผลงานเกี่ยวกับการสัมมนาในครั้งนี้ ได้ดังนี้

1. ความรู้เดิมเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง

	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้องมาก่อน	5 (7.35%)	16 (23.52%)	28 (41.17%)	18 (26.47%)	1 (1.47%)

สรุป ผู้เข้าร่วมสัมมนา 28 คน หรือคิดเป็น 41.17% มีความรู้ปานกลางเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง

2. ความรู้ภายหลังได้เข้าร่วมการสัมมนาโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง

	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
2. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้องเพิ่มมากขึ้น	0 (0%)	0 (0%)	6 (8.82%)	50 (73.52%)	12 (17.64%)

สรุป ผู้เข้าร่วมสัมมนา 50 คน หรือคิดเป็น 73.52% ได้รับความรู้มากขึ้นภายหลังที่ได้เข้าร่วมการสัมมนาโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมการสัมมนาโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง

	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
3. ท่านได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมสัมมนาโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง	0 (0%)	0 (0%)	3 (4.41%)	52 (76.47%)	13 (19.11%)

สรุป ผู้เข้าร่วมสัมมนา 52 คน หรือคิดเป็น 76.47% ได้รับประโยชน์มากจากการเข้าร่วมการสัมมนาโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากเอกสารเผยแพร่โครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง

	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
4. การจัดสัมมนาโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้องครั้งนี้ได้มีการจัดเอกสารเผยแพร่เหมาะสมเพียงใด	0 (0%)	6 (8.83%)	25 (36.77%)	32 (47.10%)	4 (5.90%)

สรุป ผู้เข้าร่วมสัมมนา 32 คน หรือคิดเป็น 47.10% เห็นว่าการจัดเอกสารเผยแพร่ในการสัมมนาครั้งนี้มีความเหมาะสมมาก

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมอื่นๆ ของโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้องในอนาคต

ผู้เข้าร่วมการสัมมนาได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และน่าสนใจ ดังนี้

- ควรมีสวนย์สารสนเทศที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนน้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกรับโรงเรียนน้อง
- ควรให้นักเรียนได้มีโอกาสในการเข้าร่วมการสัมมนาด้วย ไม่ควรจำกัดเฉพาะเพียงผู้บริหารสถานศึกษา หรือ ครู - อาจารย์
- ความพยายามหาเครือข่ายทั้งภาครัฐ - เอกชน เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนโครงการฯ
- ควรจัดสัมมนาอย่างต่อเนื่อง และเป็นประจำทุกๆปี เพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการบริหาร จัดการ และการดำเนินการ
- ควรเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้เป็นที่รับรู้และเข้าใจมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นๆ
- ควรมีการรายงานผลจากโรงเรียนน้องถึงการพัฒนาภายหลังที่ได้รับความช่วยเหลือจากโรงเรียนพี่
- ควรจัดสัมมนาเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานในส่วนของผู้ประสานงานและผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อจะได้ไปในทิศทางเดียวกัน □

โครงการพระราชดำริโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง สู่การพัฒนาสิทธิมนุษยชนศึกษา

รศ.ดร. วไล ฤ ป้อมเพชร

The Sister Schools Networking Project is one of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn's projects. It aims to improve the quality of life of children and people in rural areas. The project encourages schools to cooperate in education, promote living in harmony and respect for human rights.

Teachers, students and parents met to exchange experience and knowledge and update on educational resources which can be used to develop the capacity of Thai children so that they become responsible and educated citizens contributing to the future development of the country.

การ พัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาไว้ดังนี้

เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร มีโภชนาการดี สุขภาพแข็งแรง มีความซื่อสัตย์ เสียสละ สามัคคี และเมตตาผู้อื่น มีความรู้และทักษะทั้งทางวิชาการและการอาชีพ ที่เป็นรากฐานของการพึ่งตนเอง และพัฒนาท้องถิ่นได้ นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับสูงขึ้นตามศักยภาพของตนเอง เป็นคนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาดูเป้าหมายในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริดังกล่าวข้างต้นนี้ จะเห็นว่าเป็นการเคารพสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กและเยาวชน สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วย

สิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) ซึ่งเป็นสนธิสัญญาหลักด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เน้นหลักพื้นฐาน 4 ประการ คือ

1. การห้ามเลือกปฏิบัติต่อเด็ก และการให้ความสำคัญแก่เด็กเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของเด็กในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง ชาติพันธุ์หรือสังคม ทรัพย์สิน ความทุพพลภาพ การเกิด หรือสถานะอื่นๆ ของเด็ก ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กมีโอกาสที่เท่าเทียมกัน
2. การกระทำหรือการดำเนินการทั้งหลายต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นอันดับแรก

3. สิทธิในการมีชีวิต การอยู่รอด และการพัฒนาทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม

4. สิทธิในการแสดงความคิดเห็นของเด็กและการให้ความสำคัญกับความคิดเห็นเหล่านั้น

เป้าหมายของการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คือ **การเน้นให้เคารพในสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กและเยาวชน**ในการมีชีวิต การอยู่รอด มีโภชนาการดี มีสุขภาพแข็งแรง มีการศึกษา มีทักษะทางวิชาการ และอาชีพ สามารถพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ ความสามารถ จิตใจ อารมณ์ และสังคม

ในช่วงของการพัฒนาตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยะเวลาที่ 3 พ.ศ. 2545-2549 นั้น ได้กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการ และมาตรการในการดำเนินงานไว้หลายประการ และประการหนึ่งนั้นคือ **การสร้างเครือข่ายของการศึกษาและพัฒนา** กล่าวคือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสถานศึกษา โครงการพระราชดำริโรงเรียนพี่-โรงเรียนน้องจึงถือกำเนิดขึ้น

“โรงเรียนพี่-โรงเรียนน้อง” เป็นคำที่ใช้อธิบายคำว่า “School Twinning” ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ติระหว่างสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองของโรงเรียนพี่และโรงเรียนน้อง ได้พบปะสังสรรค์

แลกเปลี่ยนประสบการณ์และช่วยเหลือแบ่งปันกันทั้งในด้านวิชาความรู้ ในด้านจิตใจที่รักและอาทรต่อกัน ตลอดไปจนถึงด้านวัตถุประสงค์เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้านต่างๆ เพื่อให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของชาติและสังคมโลก

โรงเรียนพี่ หมายรวมถึง โรงเรียนรัฐบาล และเอกชนในกรุงเทพมหานคร และเมืองใหญ่ๆ ที่มีศักยภาพทางวิชาการมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของสังคม ครู และนักเรียน มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีจนถึงปานกลาง มีความสามารถและความพร้อมที่จะแบ่งปันสิ่งที่มีและสิ่งที่ได้รับกับผู้ที่ด้อยโอกาสกว่า เพราะตระหนักในความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ดังความในพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานแก่ผู้ประสานงานโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ตชด. เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2531 ความว่า

“อย่างเราะนั้นมีโอกาสที่ดีมาก มีอาหารการกินที่ดีทุกอย่าง อยากรจะได้อะไรก็ได้ และยังมีโอกาสศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มที่ ซึ่งนักเรียนเหล่านั้นจะได้รับการศึกษาคงจะไปไม่ถึงระดับที่เราได้ส่วนที่เราได้รับก็เป็นการศึกษาพิเศษ เพราะฉะนั้น เมื่อเราเป็นบุคคลพิเศษได้โอกาสดีกว่าคนอื่น ก็เท่ากับประชาชนทั้งชาติสนับสนุนให้ทุนมาให้ศึกษาได้ถึงระดับอุดมศึกษา ก็จะต้องมีหน้าที่ที่จะต้องทำอะไรตอบแทนเพื่อให้เพื่อนร่วมชาติที่สนับสนุนเราได้มีโอกาสที่ดีขึ้นกว่านี้”

ส่วนโรงเรียนน้อง คือบรรดาสถานศึกษาในพื้นที่ที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ภายในแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ ซึ่งรวมตั้งแต่พื้นที่ที่อยู่ตามแนวชายแดนพื้นที่ที่ห่างไกลความเจริญ ห่างไกลการคมนาคม และพื้นที่ที่ยังมีความขาดแคลนได้แก่

1. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และหมู่บ้านในเขตบริการการศึกษา
2. โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหมู่บ้านในเขตบริการการศึกษา
3. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” และหมู่บ้านในเขตบริการการศึกษา

นอกเหนือจากการพบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ช่วยเหลือเกื้อกูล และแบ่งปันกันแล้ว โครงการพระราชดำริโรงเรียนพี่-โรงเรียนน้อง ยังมีวัตถุประสงค์ที่จะปลูกฝังคุณธรรมลัทธิมนุษยชนสากลให้เกิดขึ้นในจิตใจของเด็กและเยาวชนอย่างลึกซึ้ง ให้มีจิตสำนึกในการเห็นคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ของสิทธิในการศึกษาและพัฒนาของผู้ด้อยโอกาสกว่า ของการแบ่งปันฉันพี่น้อง และไม่เลือกปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นคนเชื้อชาติใด ศาสนาใด และฐานะทางสังคม เช่นใด และทำที่สุดให้เด็กและเยาวชนปฏิบัติต่อกันอย่างเป็นรูปธรรมสอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 1 : “มนุษย์ทั้งหลายเกิดมาอิสระเสรีและเท่าเทียมกัน

ทั้งศักดิ์ศรีและสิทธิ ทุกคนได้รับประสิทธิประสาทเหตุผลและมโนธรรม และพึงปฏิบัติต่อกันฉันพี่น้อง”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริว่า “**อาหารและการศึกษาเป็นสิทธิพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนพึงจะได้รับ ยิ่งได้รับเร็วเท่าไรก็ยิ่งดี เพื่อให้เด็กแต่ละคนพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างครบถ้วน และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถพึ่งตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นพลเมืองดีของชาติ และมนุษยชาติอย่างมีคุณค่าสมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ โดยที่แต่ละบุคคลเคารพในศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น เป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรม ความยุติธรรม และเมตตาธรรมเป็นที่ตั้ง อันจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันและปฏิบัติต่อกันฉันพี่น้องด้วยความสงบสุขและมีความสอดคล้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”**

เพื่อที่จะบรรลุผลสำเร็จตามพระราชประสงค์ ผู้ปฏิบัติงานโครงการพระราชดำริโรงเรียนพี่-โรงเรียนน้องจะต้องมีความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชนศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ตลอดจนนักเรียนและผู้ปกครองจะต้องเข้าใจว่า การศึกษาจะต้องเตรียมเด็กและเยาวชนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ที่มีคุณค่าสมความเป็นมนุษย์ ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมในระดับชาติและโลก จะต้องเคารพในคุณค่าในศักดิ์ศรีและสิทธิของมนุษยชน จะต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นในประเทศและในโลกได้อย่างมีความสุข

กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ กระบวนการเรียนรู้
ในสถานศึกษาจะต้องเป็นเครื่องมือของการ
เคารพสิทธิมนุษยชน และของสันติภาพ

ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียน
พี่-โรงเรียนน้อง ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอน และ
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูที่ดูแลโครงการดังกล่าว
มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชน ด้วรับ
การอบรมเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน และสิทธิเด็ก
จนสามารถถ่ายทอดให้นักเรียนสามารถเรียนรู้
และเข้าใจได้ อันที่จริงการเรียนรู้เรื่องสิทธิ-
มนุษยชนเป็นเรื่องที่มีอยู่ในหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการอยู่แล้ว
โดยเฉพาะในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม ครูที่ได้รับการอบรม
ให้มีความรู้ความเข้าใจเท่านั้นจึงจะถ่ายทอด
ให้แก่นักเรียนได้ โครงการพระราชดำริโรงเรียน
พี่-โรงเรียนน้องจะต้องเป็นสถานที่ฝึกปฏิบัติ
การเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมที่แท้จริง สิ่งที่
นักเรียนเรียนรู้ในห้องเรียนไม่ว่าจะเป็นความรัก
ความเมตตา ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ
ความเอื้ออาทร การแบ่งปัน การเคารพศักดิ์ศรี
และสิทธิของผู้อื่น นักเรียนก็จะได้ลงมือปฏิบัติ
จริงในกิจกรรมของโครงการโรงเรียนพี่-

โรงเรียนน้อง การเรียนรู้เรื่องคุณธรรมจะบรรลุ
เป้าหมายต้องประกอบด้วยความรู้ความเข้าใจ
การปลูกจิตสำนึก และการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ
จนเป็นกิจวัตร โครงการพระราชดำริโรงเรียนพี่-
โรงเรียนน้องจึงเป็นโอกาสที่ดีในการเรียนรู้
ความสำนึก และฝึกปฏิบัติคุณธรรมสิทธิมนุษยชน
นับเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาสิทธิ-
มนุษยชนศึกษาทั้งในโรงเรียน ในชุมชน และ
ในสังคมส่วนรวม

กล่าวโดยสรุป โครงการพระราชดำริ
โรงเรียนพี่-โรงเรียนน้องเป็นโครงการที่ส่งเสริม
ให้สถานศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
ฉันพี่น้องได้ร่วมมือกันเสริมสร้าง **การศึกษา
เพื่อความเสมอภาค การศึกษาเพื่อเคารพ
สิทธิและสิทธิมนุษยชน และการศึกษาเพื่อ
การพัฒนา** โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาเด็ก
และเยาวชนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ครบถ้วน
โดยที่สถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนพี่หรือ
โรงเรียนน้องจะต้องมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชน
เรียนรู้เพื่อการปฏิบัติในชีวิตจริงและให้คุณธรรม
สิทธิมนุษยชนเป็นวิถีชีวิตของแต่ละคนและ
เป็นวัฒนธรรมของสังคมไทย □

การประชุมคณะทำงานร่วมฯ (Joint Working Group) ไทย-ออสเตรเลีย ครั้งที่ 1

สมทรง งามวงษ์*

Khunying Dr. Kasama Varavarn, Permanent Secretary for Education and Ms. Fiona Buffinton, Chief Executive Officer, Department of Education, Science and Training co-chaired the 1st Joint Working Group Meeting between Thailand and Australia held in Bangkok on 22 February 2005. The meeting aimed to promote educational cooperation between Thailand and Australia according to the MOU signed by both sides in Canberra, Australia in July 2004.

This paper reports on the outcomes of the meeting and presents the projects which will be supported by Australia in the near future.

เครือรัฐออสเตรเลีย (Commonwealth of Australia) หรือที่เราเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ประเทศออสเตรเลีย” นั้นมีความสัมพันธ์กับประเทศไทยมาเป็นเวลายาวนานก่อนที่จะมีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2495 ออสเตรเลียได้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการและการพัฒนาด้านต่างๆ แก่ประเทศไทย ภายใต้แผนโคลัมโบ รวมทั้งความร่วมมือระดับทวิภาคี ซึ่งส่วนใหญ่กระจายอยู่ในสาขาการศึกษา เกษตร สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม การพัฒนาชนบทและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

สำหรับความร่วมมือด้านการศึกษานั้น กระทรวงศึกษาธิการได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) ว่าด้วยความร่วมมือด้านการศึกษากับกระทรวงจ้างงาน การศึกษาและฝึกอบรมของออสเตรเลีย (Department of Employment, Education and Training of Australia) เมื่อปี พ.ศ. 2537 และทบวงมหาวิทยาลัยได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจกับกระทรวงจ้างงาน การศึกษาและฝึกอบรมของออสเตรเลีย เมื่อปี พ.ศ. 2536 และต่อมาก็ได้มีการจัดทำบันทึกความร่วมมือด้านการศึกษา (Memorandum of Cooperation) รัฐวิคตอเรีย เมื่อปี พ.ศ. 2539 และ 2545 ด้วย

* เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 7ว สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

อย่างไรก็ตามเนื่องจากมีการปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ โดยมีการรวมกระทรวงศึกษาธิการกับทบวงมหาวิทยาลัยเข้าด้วยกันเมื่อปี พ.ศ. 2546 ฝ่ายไทยและฝ่ายออสเตรเลียจึงเห็นพ้องที่จะจัดทำบันทึกความตกลงด้านการศึกษาระดับใหม่ให้สอดคล้องกับโครงสร้างใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการ และได้มีการลงนามเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2547 ณ กรุงแคนเบอร์รา ซึ่งตามบันทึกความตกลงฉบับนี้ได้กำหนดให้มีการจัดประชุมคณะทำงานร่วมสองฝ่าย เพื่อเป็นกลไกในการดำเนินความร่วมมือระหว่างกัน ในกรณีนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะทำงานร่วม (Joint Working Group) ไทย-ออสเตรเลีย ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2548 ณ โรงแรมสยามซิตี้ กรุงเทพมหานคร เพื่อหารือแนวทางการร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างกัน โดยมีคุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ปลัดกระทรวงศึกษาธิการของไทย และ Ms. Fiona Buffinton ตำแหน่ง Chief Executive Officer ด้านการศึกษาของกระทรวงการศึกษา วิทยาศาสตร์และฝึกอบรมของออสเตรเลียเป็นประธานร่วมกัน นอกจากนี้ได้มีผู้แทนองค์กรหลักและหน่วยงานต่างๆ ของกระทรวงศึกษาธิการเข้าร่วมการประชุม ได้แก่ ดร.ภาวิฑู ทองโรจน์ เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดร.ศิริพรรณ ชุมนุ่ม ที่ปรึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ ผู้เชี่ยวชาญ สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน และ ดร.พิศาล

สร้อยอุร่า ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น

ในการประชุมของคณะทำงานร่วมฯ ครั้งนี้ ที่ประชุมได้พิจารณาแนวทางการดำเนินการความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างกันในเรื่องต่างๆ ได้แก่

- ความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการฟื้นฟูสถานศึกษา ครู และนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นยักษ์สึนามิ โดยออสเตรเลียยินดีที่จะให้การสนับสนุนความร่วมมือด้านการศึกษาแก่ไทยในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน การวิจัยเกี่ยวกับระบบเตือนภัยล่วงหน้า การจัดทำโครงการโรงเรียนพี่-โรงเรียนน้อง และการจัดสรรทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นยักษ์ดังกล่าว

- ความร่วมมือในระดับอุดมศึกษา โดยฝ่ายออสเตรเลียจะจัดการส่งผู้เชี่ยวชาญมาให้การปรึกษาและสนับสนุนการรับรองวุฒิการศึกษา การสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ออสเตรเลียศึกษา การสนับสนุนผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาให้มีทักษะในการบริหารจัดการ การสนับสนุนเครือข่ายสถาบันการศึกษา รวมทั้งทุนการศึกษา เป็นต้น

- ความร่วมมือในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น การฝึกอบรมผู้บริหารโรงเรียนเพื่อตอบรับการกระจายอำนาจของเขตพื้นที่การศึกษา การฝึกอบรมครูด้านภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อขยายผลในโรงเรียนขนาดเล็ก โครงการแลกเปลี่ยนครูและนักเรียนระหว่างสองประเทศ รวมทั้งการฝึก

อบรมผู้บริหารในสถาบันการศึกษาพิเศษ

- การส่งเสริมการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการจัดทำหลักสูตรแบบดิจิทัลในวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ การใช้ระบบ e-learning ในการเรียนการสอนทั้งในและนอกระบบโรงเรียน

- ความร่วมมือด้านเทคนิคและอาชีวศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องระยะที่ 2 โดยออสเตรเลียจะจัดส่งผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการวางแผนมาให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการดังกล่าว

สำหรับรายละเอียดการดำเนินงานของแต่ละโครงการนั้น กระทรวงศึกษาธิการและสถานเอกอัครราชทูตออสเตรเลียประจำประเทศไทยจะได้ประสานงานอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การดำเนินงานแต่ละโครงการประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ทั้งนี้ทั้งสองฝ่ายจะกำกับ ติดตาม รวบรวม ประเมินผล และสรุปรายงานความคืบหน้าทุกโครงการในการจัดประชุมคณะทำงานร่วมฯ ครั้งต่อไป ซึ่งฝ่ายออสเตรเลียจะเป็นเจ้าภาพประมาณปลายปี 2549 □

การแข่งขันการกล่าวสุนทรพจน์เป็นภาษาอังกฤษ ในที่ประชุมระดับชาติ ประจำปี 2548

กลุ่มสารสนเทศต่างประเทศ
สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

The Bureau of International Cooperation, Office of the Permanent Secretary in collaboration with the English Speaking Union (ESU), Thailand has organized the Public Speaking Competition since 2001. The competition aims to give young people practical experience in the fundamental skills of public speaking as well as providing a focus for the learning of effective English and communication skills.

In 2005, the final round of the competition was held at Sofitel Central Plaza Hotel, Bangkok on 25 March 2005. This year topic's was "Differences and Diversity". A total of 63 candidates participated in the competition and the two winners go on to represent Thailand in the ESU international competition to be held in the U.K. in May 2005.

สำนัก ความสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ร่วมมือ
กับสมาคมการพูดภาษาอังกฤษในประเทศไทย
ซึ่งเป็นสาขาของ The English-Speaking Union
of the Commonwealth ที่ประเทศอังกฤษ
จัดให้มีการแข่งขันการกล่าวสุนทรพจน์เป็น
ภาษาอังกฤษในที่ประชุมระดับชาติเป็นประจำ
ทุกปี โดยเริ่มครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2544 เพื่อ
คัดเลือกเยาวชนที่มีความรู้ความสามารถใน
การพูดภาษาอังกฤษดีเลิศ และมีทักษะการใช้
ภาษาอังกฤษที่เหมาะสมและถูกต้องตามแบบ
การสื่อสารในที่ชุมชน จำนวน 2 คน ที่มีอายุ
ระหว่าง 16-20 ปี โดยแบ่งเป็นเยาวชนที่ศึกษา
อยู่ในระดับมัธยมศึกษา 1 คน และระดับ
อุดมศึกษา 1 คน เป็นผู้แทนประเทศไทยเดินทาง

ไปแข่งขันระดับนานาชาติที่ประเทศอังกฤษ
ซึ่งจะมีเยาวชนจากทั่วโลกประมาณ 40 ประเทศ
เข้าร่วมการแข่งขัน เพื่อแสดงความสามารถ
ด้านภาษาอังกฤษและมีโอกาสแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

สำหรับปี 2548 นี้ ผู้จัดที่ประเทศ
อังกฤษได้กำหนดให้มีการแข่งขันในหัวข้อ
"Differences and Diversity" สำนักความ
สัมพันธ์ต่างประเทศฯ จึงได้ร่วมมือกับสมาคม
การพูดภาษาอังกฤษในประเทศไทย สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนัก
บริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา
เอกชน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ดำเนินการสรรหานักเรียนจากหน่วยงานต่างๆ

ดังกล่าวมาเข้าร่วมการแข่งขัน ซึ่งได้กำหนด การคัดเลือกเป็น 2 รอบ คือ รอบรองชนะเลิศ และรอบชิงชนะเลิศ

การแข่งขันในรอบชิงชนะเลิศ จัดขึ้น เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2548 ที่โรงแรมโซฟิเทล เซ็นทรัล ลาดพร้าว มีนายปิยะบุตร ชลวิจารณ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานในพิธีเปิดการแข่งขัน การคัดเลือก มี Mr. Andrew Biggs เป็นพิธีกรดำเนินรายการ และมี ฯพณฯ ม.ร.ว.เทพ เทวกุล องคมนตรี เป็นผู้มอบรางวัล

นายปิยะบุตร ชลวิจารณ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวง ศึกษาธิการ เป็นประธานในพิธีเปิดการแข่งขัน

คณะกรรมการดำเนินการคัดเลือก ได้ คัดเลือกนักเรียนเป็นผู้แทนประเทศไทยไปแข่งขัน ที่ประเทศอังกฤษ ซึ่งจะมีขึ้นระหว่างวันที่ 9-12 พฤษภาคม 2548 โดยมีผลการคัดเลือกดังนี้

ระดับมัธยมศึกษา

- นายธาดา เชาวนะปัญญา
โรงเรียนโยธินบูรณะ (ผู้แทน)
- นางสาวเจนณวีร์ รัตนกุล เสรีเริงฤทธิ์
โรงเรียนจิตรลดา (ผู้แทนสำรอง)

ระดับอุดมศึกษา

- นางสาวสาวิณี คีตะนิรันถ์
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ผู้แทน)
- นายปวิธ คิดอ่าน
มหาวิทยาลัยมหิดล (ผู้แทนสำรอง)

คณะกรรมการที่ดำเนินการคัดเลือก

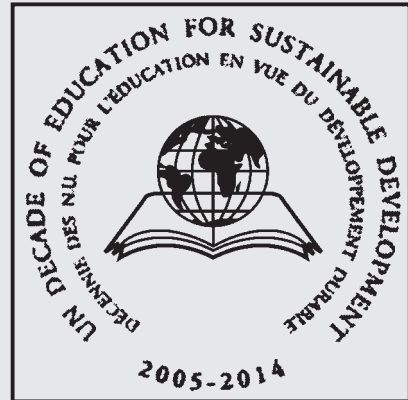

ผู้ชนะเลิศทั้ง 2 ระดับ ถ่ายภาพร่วมกับคณะผู้จัดงาน

การจัดให้มีการแข่งขันการกล่าวสุนทรพจน์เป็นภาษาอังกฤษในที่ชุมชนระดับชาติ/นานาชาติในลักษณะเช่นนี้ นับเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนไทยได้ฝึกฝนทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่ดี เพราะนอกจากจะให้โอกาสแก่เยาวชนในการพัฒนาด้านภาษาอังกฤษ โดยได้ไปแข่งขันกับประเทศอื่นๆ แล้ว เยาวชนยังมีโอกาสได้พบปะเพื่อนชาวต่างชาติใหม่ๆ และได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ ซึ่งจะทำให้เกิดสันติภาพและความรักขึ้นในจิตใจของคนทุกคนบนโลกใบใหญ่นี้ □

ทศวรรษการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน แห่งสหประชาชาติ พ.ศ. 2548 - 2557

กลุ่มความร่วมมือกับต่างประเทศ 1
สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

ภูมิหลัง

ที่ประชุม สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก เมื่อเดือนธันวาคม 2545 มีมติ 57/254 ประกาศให้ปี ค.ศ. 2005 - 2014 (พ.ศ. 2548 - 2557) เป็นทศวรรษการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (UN Decade of Education for Sustainable Development) โดยองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมทศวรรษดังกล่าว และนายโคอิชิจิโร มัตซึอูระ ผู้อำนวยการใหญ่องค์

การยูเนสโก ได้เปิดทศวรรษดังกล่าวอย่างเป็นทางการในวันที่ 1 มีนาคม 2548 ที่สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ประเทศสมาชิกร่วมกันบูรณาการแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนเข้ากับนโยบายการศึกษา และการเรียนรู้ในทุกรูปแบบ โดยเฉพาะความต้องการให้การพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับท้องถิ่นเข้ามาบูรณาการสถานการณ์การเรียนรู้ในรูปแบบที่แตกต่างกัน

การศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เริ่มต้นจากแนวคิดของที่ประชุมระดับโลก ว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่นครริโอ เดอจาเนโร ที่เห็นว่าการศึกษเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีแผนดำเนินการที่เชื่อมโยงกันระหว่างเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals) ในเรื่องประถมศึกษา โดยเฉพาะเด็กผู้หญิง กับกรอบปฏิบัติการดาการ์ในเรื่องการศึกษา เพื่อวงชนที่มีเป้าหมายในการส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษาของหญิงชายในทุก ระดับและทุกรูปแบบการศึกษา คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้เข้าถึงผู้ที่ด้อยโอกาสทางสังคม เป็นการเน้นย้ำความสำคัญของการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน การศึกษาถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการหยิบยกประเด็น ในเรื่องที่สำคัญๆ อาทิ การพัฒนาชนบท การดูแลสุขภาพ การมีส่วนร่วมของชุมชน โรคเอดส์ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งประเด็นทางจริยธรรมและกฎหมาย เช่น คุณค่าของมนุษย์ สิทธิมนุษยชน เป็นต้น

การศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ไม่มีต้นแบบที่เป็นสากล ในขณะที่เดียวกันมีข้อตกลงร่วมกันในเรื่องของแนวคิด อาจมีความแตกต่างกันบ้างตามสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น การให้ความสำคัญ และวิธีการ แต่ละประเทศควรกำหนดลำดับความสำคัญ และการดำเนินการเอง โดยที่เป้าหมาย และกระบวนการต้องให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น การศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่าง

ยั่งยืนจึงมีความสำคัญและเกี่ยวพันกับทั้งประเทศ ที่พัฒนาแล้ว และประเทศที่กำลังพัฒนา

วัตถุประสงค์และยุทธศาสตร์

วิสัยทัศน์ของการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ โลกที่ทุกคนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้คุณค่า พฤติกรรม และวิถีชีวิตที่จำเป็นต่ออนาคตที่ยั่งยืน และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในทางที่ดี วิสัยทัศน์นี้ได้กำหนดให้คำว่า “อนาคตที่ยั่งยืน” เป็นหัวใจของความพยายามร่วมกันของมนุษย์ สำหรับวัตถุประสงค์ของการดำเนินการภายใต้ทศวรรษการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีดังนี้

1. เพื่อแสดงถึงบทบาทที่สำคัญของการศึกษา และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน
2. อำนวยความสะดวกในการเชื่อมโยงและเครือข่ายการแลกเปลี่ยนและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใต้ทศวรรษการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
3. ให้โอกาสเพื่อการแก้ไขและส่งเสริมวิสัยทัศน์ และการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยใช้การเรียนรู้ทุกรูปแบบกับจิตสำนึกของสาธารณชน
4. เสริมสร้างคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
5. พัฒนายุทธศาสตร์ในทุกระดับ เพื่อสร้างศักยภาพให้กับทศวรรษการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ภายใต้ทศวรรษดังกล่าว
มี 7 ประการ คือ

1. ผู้สนับสนุน และการสร้างวิสัยทัศน์
2. การหารื้อและการเป็นเจ้าของ
3. หุ้นส่วน และเครือข่าย
4. การสร้างขีดความสามารถและ

การฝึกอบรม

5. การวิจัยและนวัตกรรม
6. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)

7. การติดตามผลและการประเมินผล
สำหรับยุทธศาสตร์ในภูมิภาคเอเชีย
และแปซิฟิก สำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ ได้
จัดการวิเคราะห์สถานการณ์ในอนุภูมิภาคต่างๆ
คือ เอเชียใต้ เอเชียกลาง/ตะวันตก เอเชีย-
ตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ
และแปซิฟิกแล้ว ได้กำหนดประเด็นหลัก 10
ประการ เพื่อพัฒนาเป็นยุทธศาสตร์ของภูมิภาค
เอเชียและแปซิฟิก ดังนี้

1. ข้อมูลข่าวสารและการสร้างความ
ตระหนัก (สื่อ การเรียนรู้จากสื่อ เทคโนโลยี
สารสนเทศ)
2. ระบบการเรียนรู้ (การเรียนรู้จาก
ท้องถิ่นและความรู้ดั้งเดิมท้องถิ่น การบูรณา
การประเพณีกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย)
3. การจัดการและการป้องกันสิ่ง-
แวดล้อม (ความหลากหลายทางชีววิทยา
การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ
การอนุรักษ์)
4. สันติภาพและความเสมอภาค
(ปัญหาข้อขัดแย้ง ความเสมอภาค การพัฒนา

ความเหมาะสม ประชาธิปไตย)

5. บริบทของท้องถิ่น (การพัฒนา
ชุมชน การกระจายอำนาจ)
6. การปรับเปลี่ยน (การพัฒนาเป็น
เมืองใหญ่ ที่อยู่อาศัยที่ยั่งยืน น้ำ การสุขภาพ
และโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ)
7. วัฒนธรรม (ความหลากหลาย
และความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่าง)
8. ประเด็นและหัวข้อข้ามสาขา
(สิทธิมนุษยชน ความเป็นพลเมือง ความ
เสมอภาคทางเพศ อนาคตที่ยั่งยืน การใช้
แนวทางแบบองค์รวม นวัตกรรม หุ้นส่วน
การผลิตและการบริโภค ความยั่งยืนธรรมาภิบาล)
9. สุขภาพอนามัย (เอเดส์ มาลาเรีย)
10. สิ่งแวดล้อมศึกษา

ในการนี้ สำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ
ได้ร่วมกับ UNU/IAS จัดการประชุมเชิงปฏิบัติ
การเรื่องยุทธศาสตร์ระดับภูมิภาคเพื่อทศวรรษ
การศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนขึ้นเมื่อ
เดือนกุมภาพันธ์ 2548 ที่ประชุมมีข้อเสนอแนะ
การดำเนินกิจกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์ระดับ
ภูมิภาค ดังนี้

1. จัดตั้งความเชื่อมโยงระหว่าง
การศึกษาเพื่อปวงชนกับทศวรรษการศึกษา
เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2. จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ทศวรรษ
การศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
3. ให้ชุมชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของใน
ยุทธศาสตร์ของทศวรรษ
4. ทำให้เรื่องทศวรรษเป็นที่เข้าใจ

และเกี่ยวข้องกับท้องถิ่น

5. ฝึกอบรมนักการศึกษา (การศึกษาในระบบ : ยกประเด็นในเรื่องของวิธีการสอน สถาบันฝึกอบรม ข้อจำกัด และประสิทธิภาพของสถาบันฝึกหัดครู)

6. พัฒนาเครือข่ายเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ทศวรรษ

7. ปลุกจิตสำนึกในเรื่องทศวรรษให้แก่ผู้ที่สนับสนุน เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างกว้างขวาง

8. ให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำและต้นแบบ

9. พัฒนารูปแบบการปฏิบัติที่เหมาะสม และกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น

10. ก่อตั้งประธานการดำเนินการ ทศวรรษการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อยูเนสโก

11. ใช้ทศวรรษประสานกับยุทธศาสตร์ต่างๆ

12. กระตุ้นความร่วมมือของกระทรวงศึกษาธิการ

13. วิเคราะห์ขีดความสามารถของหลักสูตรที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับทศวรรษการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน □

The United Nations Decade of Education for Sustainable Development (2005 - 2014)

In December 2002, resolution 57/254 on the United Nations Decade of Education for Sustainable Development (2005–2014) was adopted by the United Nations General Assembly and UNESCO was designated as lead agency for the promotion of the Decade.

The four priority axes of action for the Decade of Education for Sustainable Development aim to:

Promote basic education

It will not be enough to reinforce literacy and numeracy to make significant progress in sustainable development. Efforts must also have impact on the content and methods of education and its adaptation to the cultural context. Basic education must also encourage and support people's involvement in community life and decision-making.

Reorient and revise education programs

Programmes must be restructured from nursery school to university to include explicitly the study and comprehension of problems linked to the social, economic, environmental and cultural sustainability of our planet, emphasizing interdisciplinary approaches.

Develop public understanding and awareness

While the concept of sustainable developments is now familiar in institutional, academic and specialized milieus, it still needs to be spread at the grass-roots level. All sectors of society must be targeted.

Provide practical training

All trained, informed people can play an active role: This is a basic precept of sustainable development. Specific training must be provided through scientific and technological education, but also with the help of partners in the world of work, particularly in business and industry.

The vision of Education for Sustainable Development is a world where everyone has the opportunity to benefit from quality education and learn the values, behavior and lifestyles required for a sustainable future and for positive societal transformation.

สมองที่สร้างสรรค

อุทัยวรรณ ไชคบุญยสิทธิ์*
เบญจพร มรรยาทอ่อน**
แปล

The first three years of childhood provide the basic foundation for our learning future, so proper parenting in early childhood is very important. If a child has a very strong foundation, they will be able to learn more effectively later on.

This article has been translated from “The Creative Brain” written by Neil Stonedam. It presents information of learning development in children, especially in their early childhood and gives good advice from an expert in child neurology.

ความรู้เล็กน้อยเกี่ยวกับการทำงานในสมองของเด็กเล็กสามารถสร้างความประหลาดใจให้คุณได้เมื่อทราบว่าสมองเด็กเล็กสามารถพัฒนาเขาวนปัญญาและความคิดที่สร้างสรรค์ได้อย่างเต็มที่

พ่อแม่ ทุกคนต้องการให้ลูกเฉลียวฉลาด มีสุขภาพดี และประสบความสำเร็จสูง โดยเข้าใจว่าความพร้อมสรรพเหล่านี้เป็นสิ่งที่สืบทอดทางพันธุกรรมและโชคชะตาเท่านั้น

แต่ก็ไม่เป็นเช่นนั้นเสมอไป ในปัจจุบันผลจากงานวิจัยทางสมอง แสดงให้เห็นว่าปฏิภาณไหวพริบของคนมีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูในวัยเด็กเล็ก และเนื่องจากเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้เราสามารถศึกษาด้านสมองได้

อย่างชัดเจนมากขึ้น มีผลชี้ชัดว่า การส่งเสริมที่เหมาะสมในช่วงวัยเด็กนั้นมีผลดีกับเด็กที่กำลังเจริญเติบโต

เมื่อเร็วๆ นี้ Neil Stoneham ผู้เขียนคอลัมน์ “Learning Post” ของหนังสือพิมพ์ Bangkok Post ได้สัมภาษณ์ พญ.ศันสนีย์ จัตราคุปต์ เรื่องวิธีการทำให้เด็กสามารถเป็นผู้เรียนรู้ที่มีศักยภาพ พญ.ศันสนีย์ กล่าวว่า “ช่วง 3 ปีแรกของวัยเด็ก เป็นช่วงพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้ในอนาคต ดังนั้น

* เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 7ว สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

** เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 5 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

การดูแลอย่างเหมาะสมในช่วงเริ่มของวัยเด็ก จึงเป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้าเด็กมีการหล่อหลอมที่เข้มแข็งตั้งแต่ต้น ก็จะสามารถเรียนรู้ได้สัมฤทธิ์ผลมากขึ้นในระยะต่อมา”

พญ.ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านประสาทวิทยาของเด็ก และเป็นผู้อำนวยการสถาบันสร้างสรรคค์ยภาพสมอง กรุงเทพฯ ซึ่งองค์กรนี้ได้จัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคที่พัฒนามาจากผลการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ให้กับครูและพ่อแม่ ผู้ที่ชมรายการทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 อาจจะมีจำเธอได้จากรายการโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยม คือ รายการ “อยากให้ลูกเก่ง”

หลักฐานที่ปรากฏ

พวกเราทุกคนเกิดมาพร้อมกับเซลล์สมองจำนวน 100 พันล้านเซลล์ แต่ละเซลล์ประกอบด้วยเส้นใยสั้นๆ ที่ส่งข้อมูลไปยังส่วนอื่นๆ ของสมองโดยผ่าน จุดเชื่อมต่อของใยประสาท หรือเรียกว่า ซินแนปส์ (synapses) ในช่วงแรกเกิด เส้นใยสมองจะสั้น และในเวลาไม่นานก็จะเริ่มเจริญเติบโต ตามจำนวนของจุดเชื่อมต่อของใยประสาท กล่าวอย่างง่าย ๆ คือ ยังมีจุดเชื่อมต่อของใยประสาทมาก ก็ยิ่งเฉลียวฉลาดมาก แต่เราจะมีวิธีกระตุ้นการเจริญเติบโตของจุดเชื่อมต่อของใยประสาทนี้ได้อย่างไร ในประเด็นนี้ พญ.ศันสนีย์ ให้คำตอบว่า ขึ้นอยู่กับวิธีการปฏิบัติของพ่อแม่กับลูกตั้งแต่แรกเกิด

เพื่อพิสูจน์ทฤษฎีข้างต้น นักวิจัยด้านประสาทวิทยาทั่วโลกจึงได้ทำการทดลอง เพื่อ

ดูว่าสิ่งแวดล้อมสามารถกำหนดอัตราการเจริญเติบโตของจุดเชื่อมต่อของใยประสาทในวัยเด็กได้หรือไม่

ตัวอย่างการทดลองหนึ่งของ ดร.มาเรียน ไดมอนด์ แห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียเบิร์กลีย์ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มของหนูวัยเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูในสภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้นเพื่อกระตุ้นมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยมีล้อรถ และสิ่งของหลายอย่างให้พวกหนูได้เล่น รวมทั้งได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างดีจากผู้สังเกตการณ์ที่เป็นคน หนูอีกกลุ่มหนึ่งได้รับการเลี้ยงดูในกรงเปล่าๆ ที่มีเพียงอาหารเล็กน้อยเพื่อประทังชีวิตเท่านั้น หลังจากช่วงระยะเวลาหนึ่ง กลุ่มของหนูแต่ละกลุ่ม ก็ได้รับการทดสอบเขาวีปัญญา ซึ่งปรากฏว่า กลุ่มหนูที่ได้รับการกระตุ้น จะมีการเจริญเติบโตของจุดเชื่อมต่อของใยประสาทมากกว่ากลุ่มหนูที่ได้ไม่รับการกระตุ้นใดๆ

พญ.ศันสนีย์ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าการสังเกตแบบเดียวกันก็ได้มีการทดลองในคน โดยมีการศึกษาระยะยาวในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเริ่มต้นด้วยการจัดเด็กและพ่อแม่ที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับเดียวกันเป็น 2 กลุ่ม เด็กทารกทุกคนได้รับการเลี้ยงดูเหมือนกัน และพ่อแม่ก็ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกแบบปกติ อย่างไรก็ตาม กลุ่มของพ่อแม่กลุ่มแรกได้รับการอบรมความรู้เฉพาะด้านเทคนิคการเลี้ยงดูลูกและได้เข้าร่วมในศูนย์เด็กเล็ก และได้รับการฝึกอบรมจากครูฝึกที่รู้วิธีกระตุ้นลูก โดยการพูดและสบตา ส่วนพ่อแม่อีกกลุ่มหนึ่งไม่ได้รับการฝึกอบรมและ

ไม่ได้เข้าร่วมในศูนย์เด็กเล็ก หลังจากนั้นอีก 3 ปี ก็มีการทดสอบระดับเชาวน์ปัญญา ปรากฏว่า เด็กที่ได้รับการส่งเสริมและกระตุ้น จะมีคะแนนมากกว่าเด็กกลุ่มอื่นประมาณ 17 คะแนน นอกจากนี้ ยังมีข้อสังเกตว่ากลุ่มที่ได้รับการกระตุ้นจะเรียนหนังสือได้ดีกว่าด้วย

ขณะที่การศึกษาดังกล่าวกำลังได้รับความสนใจ นักการศึกษาและพ่อแม่ก็มีความสนใจในการนำผลที่ได้จากการทดลองดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ พลญ.ศันสนีย์ อธิบายว่าการคุยกับเด็กทารกและการสบตา เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้จุดเชื่อมต่อของใยประสาทเพิ่มขึ้นได้ ซึ่งช่วยในด้านการเรียนรู้ด้านอารมณ์และความฉลาดทางอารมณ์ เมื่อทารกมองสบสายตากับแม่หรือพ่อ จะรู้ว่าพ่อแม่ดีใจมีความสุขหรือโกรธ ซึ่งช่วยให้พวกเขาเรียนรู้ถึงความแตกต่างของการแสดงออกทางความรู้สึก และความหมายของการแสดงออกเหล่านั้น สิ่งทีกล่าวมานี้ อาจจะถูกเหมือนเป็นสามัญสำนึกธรรมดาๆ แต่ในโลกปัจจุบันที่มีความซับซ้อน และผู้คนไม่ค่อยมีเวลาว่าง พ่อแม่บางคนเลือกที่จะใช้วิธีการเฉยเมยไม่แสดงการโต้ตอบในการเลี้ยงดูลูก

เด็กบางคนถูกเลี้ยงดูด้วยโทรทัศน์ โทรทัศน์กลายเป็นพี่เลี้ยงเด็ก ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ดี เนื่องจากเด็กไม่ได้รับการกระตุ้นใดๆ เลย และโทรทัศน์ไม่มีความสำคัญอะไรกับเด็กด้วย สิ่งสำคัญสำหรับเด็กคือ **การสัมผัส** (sense of touch) ซึ่งมีข้อแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญว่า ควรสัมผัสลูกน้อยอย่างอ่อนโยนและปล่อยให้เด็กเล่นสิ่งของที่มีรูปทรงแตกต่างกัน ครั้นเมื่อถึง

เวลาที่เด็กสามารถเดินและวิ่งได้ พ่อแม่ก็ควรปล่อยให้เด็กได้ทำอะไรเองเท่าที่จะเป็นไปได้ เพราะว่าจะเป็นการช่วยให้เด็กได้พัฒนาอวัยวะสัมผัสที่ควบคุมคุณภาพ และเชื่อมความสัมพันธ์ของสิ่งทั้งหลาย

เปลี่ยนแปลงมุมมอง

เมื่อเด็กอายุครบ 3 ปี ความรู้สึกในด้านการเข้าใจของเด็กเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ สิ่งที่สำคัญคือ เด็กวัยเริ่มต้นนั้นเริ่มจัดระบบการรับรู้ในโลกแห่งความเป็นจริงรอบตัว และสิ่งนี้จะพัฒนาต่อไปได้ถ้าเด็กถูกจัดให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม

ตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงมุมมอง เช่น เด็กอายุ 1 ขวบ ที่ใช้ลิปสติกทาบนจมูกตัวเองและมาดูที่กระจก โดยสัญชาตญาณ เด็กจะพยายามสัมผัสกระจก และพยายามจะจับจมูกของคนที่ตัวเองเชื่อว่าเป็นเด็กคนอื่น เมื่อถึงอายุ 2 ขวบ เด็กก็จะจับที่จมูกของตนเอง

พลญ.ศันสนีย์ แนะนำว่า การเปิดโอกาสให้เด็กมองโลกในมุมมองต่างๆกัน ในช่วงที่เด็กยังมีอายุน้อยนั้น จะสามารถช่วยให้พวกเขาพัฒนาความเข้าใจสิ่งที่ซับซ้อนเมื่อพวกเขามีอายุมากขึ้นได้ นอกจากนี้ กิจกรรม เช่น การนอนบนพื้นดิน แล้วมองไปบนท้องฟ้า หลังจากนั้นก็กลับมามองที่พื้นดินอีกจะพัฒนาความรู้สึกในการมอง และช่วยให้เด็กได้แนวความคิดที่กว้างเกี่ยวกับโลก และแน่นอน การสื่อสารก็เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ภาษา ซึ่งเด็กวัยนี้จะพัฒนาได้เร็ว ในขั้นตอนนี้

คุณสามารถคุยกับเด็กในบรรยากาศที่พร้อมมากขึ้น เพราะว่าพวกเขาเข้าใจประโยคแล้ว พญ.ศันสนีย์ กล่าวอีกว่าเป็นเวลาที่เหมาะจะระดมถามคำถามให้เขาคิด ตัวอย่างเช่นถามว่า “ทำไมพระจันทร์จึงมีเพียงครึ่งเดียวในคืนนี้? เมื่อไรพระจันทร์จึงจะเต็มดวง?” หรือ “ทำไมเราต้องหยุดเมื่อเห็นสัญญาณไฟแดง?” คุณสามารถจุดประกายความคิดโดยใช้คำถาม **ทำไม** และ **อย่างไร** ซึ่งจะดีกว่าวิธีการบอกเล่าเพียงอย่างเดียว

มีข้อพิสูจน์แล้วว่า การตั้งคำถามจะกระตุ้นให้จุดเชื่อมต่อของใยประสาทมีมาก และกลไกการทำงานของสมองจะเปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้ จะช่วยให้ซึมซับข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นี่คือเหตุผลทำไมพ่อแม่จึงไม่ควรห้ามไม่ให้ลูกถาม เพราะจะไปหยุดยั้งความอยากรู้อยากเห็นซึ่งเป็นธรรมชาติของเด็กอยู่แล้ว และเมื่อเด็กเกิดความสงสัยก็อยากรู้ เมื่อต้องการรู้ ก็แสดงว่าพวกเขา กำลังใช้ความคิดอยู่

การเรียนรู้โดยอาศัยการเล่น เป็นวิธีที่ได้ผลดีมาก ในวัยเริ่มต้น โดยเฉพาะในขณะที่เขาเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคม การเล่นเกมจินตนาการก็เป็นสิ่งที่ดีมากเช่นกัน เด็กชอบที่จะเล่นเป็นนักเรียนและครู หมอบกับคนใช้ พระราชาและพระราชินี ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ได้เรียนรู้คำมีการพัฒนาทักษะทางสังคมและอารมณ์ ทั้งนี้ พ่อแม่ควรร่วมเล่นกับเด็กด้วย แต่ต้องไม่กำหนดให้เด็กเล่นควรให้เด็กได้เลือกเอง โดยอยู่ในกรอบความคิดที่พวกเขาสามารถคิดได้ด้วยตัวเอง

ตัดสินใจเอง และวางรูปแบบในการเล่นเอง และขณะที่เด็กกำลังเล่นอยู่ ผู้ใหญ่ก็สามารถให้ข้อมูล หรือคำศัพท์ที่ถูกต้องกับเด็กได้ เช่นพูดว่า “นี่คือตึกสำหรับพระราชา หรือเรียกว่า “ปราสาท” ดังนั้น เด็กจึงสามารถเรียนรู้คำว่า “ปราสาท” ได้ พ่อแม่จึงไม่ควรใช้อำนาจความเป็นพ่อแม่เหนือในการเล่นของเด็ก

พ่อแม่มักจะใช้โทรทัศน์เลี้ยงลูกเพื่อให้อยู่นิ่งๆ พญ.ศันสนีย์ กล่าวว่า “ไม่ได้พูดว่าโทรทัศน์เป็นสิ่งไม่ดี โทรทัศน์ก็สามารถเป็นสิ่งที่ดีได้เช่นเดียวกับเทคโนโลยีทั้งหลาย คือถ้าใช้อย่างเหมาะสมก็จะมีประโยชน์ โทรทัศน์ยังมีประโยชน์ในด้านการศึกษา แต่ที่สำคัญควรจะตระหนักว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละ

วันทุกเหตุการณ์ ล้วนมีผลกระทบต่อการพัฒนาของเด็กทั้งสิ้น ดังนั้น ถ้าเราไม่สามารถอยู่อธิบายกับเด็กว่าสิ่งไหนถูกหรือผิดได้ เด็กก็อาจจะมีข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน”

โทททัศน์ได้รับการวิจารณ์ว่าเป็นตัวสร้างความเชื่อซาทางร่างกายให้กับเด็ก ซึ่งสามารถนำไปสู่ปัญหาสุขภาพทางกาย และยังทำให้สูญเสียความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พญ.ศันสนีย์ กล่าวว่ “พ่อแม่ควรเลือกรายการโทททัศน์ และจำกัดเวลาในการดูโทททัศน์เพื่อสร้างควมมีวินัย ถ้าเราปล่อยให้เด็กนั่งดูและทำในสิ่งที่เขาอยากทำ ก็จะกลายเป็นคนที่ไม่มีวินัยและไม่สามารถบริหารเวลาได้ ซึ่งไม่น่าจะมีผลดีเลยกับโลกในยุคปัจจุบันที่มีการแข่งขันอย่างมากในทุกเรื่อง พ่อแม่ควรใช้เวลาอยู่กับลูกโดยการเล่าเรื่องต่างๆ ให้ฟังเพื่อฝึกให้ลูกคิดเป็น แทนที่จะเลี้ยงเด็กให้นั่งอยู่กับโทททัศน์อย่างเอาจริงเอาจังนอกจากนี้ ก็ควรส่งเสริมให้ลูกมีส่วนร่วมในกีฬา ศิลปะ และดนตรีด้วย”

เมื่อถึงเวลาเข้าโรงเรียน

เมื่อเด็กเข้าสู่วัยเรียน สมอของเด็กก็จะพร้อมสำหรับการพัฒนา ถึงแม้ว่าอัตราการเจริญเติบโตของจุดเชื่อมต่อของใยประสาทจะลดลงบ้าง แต่สมอของเด็ก็มีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ ถึงเวลานี้ เด็กจะแสดงความอยากรู้อยากเห็นหรืออยากอยู่เฉยๆ มีความกระตือรือร้นหรือเกียจคร้าน หรืออยู่ระหว่างกึ่งกลาง อย่างไรก็ตาม อุปนิสัยดังกล่าเหล่านี้จะเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาผ่านไป

ผลจากการวิจัย ปรากฏว่ เด็กจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อพวกเขามีความสุข ปัจจุบันนี้ **เครื่องถ่ายภาพสมอระบบแม่เหล็ก (Magnetic Resonance Imaging : MRI)** สามารถแสดงให้เห็นถึงกลไกการทำงานของสมอในขณะที่เรากำลังทำกิจกรรมต่างๆ โดยเน้นที่ประจุไฟฟ้าบวกในสมอ และแสดงภาพในลักษณะคล้ายเอกซเรย์แต่เป็นภาพเคลื่อนไหวได้บนจอภาพ นักวิทยาศาสตร์ได้ให้ข้อสังเกตว่ เมื่อคนมีอาการมดี กำลังทำกิจกรรม และได้รับสิ่งเร้า สมอจะมีการกระตุ้น แต่ในทางตรงกันข้าม เมื่อคนเกิดความกระวนกระวาย กลัว รู้สึกไม่ปลอดภัย หรือกังวลกับสิ่งต่างๆ การเคลื่อนไหวทางสมอ ก็จะลดต่ำลงมาก เหตุผลเพราะว่ เมื่อเราเครียด สมอจะผลิตฮอร์โมนความเครียด ที่เรียกว่า **คอร์ติโซน (cortisone)** ซึ่งฮอร์โมนนี้จะยับยั้งการทำงานของเซลล์สมอ ดังนั้น ถ้าเด็กมีความสุขและปลอดภัย โดยธรรมชาติแล้วเด็กจะสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น และดำเนินชีวิตในทางสร้างสรรค์ยิ่งขึ้นด้วย

จริงอยู่ โรงเรียนได้เตรียมพร้อมในการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดให้กับนักเรียน และครูส่วนใหญ่ก็ใส่ใจอย่างมากที่จะให้เด็กนักเรียนเข้าถึง คุยกันได้ และรู้สึกอบอุ่น แต่รูปแบบการเรียนการสอนก็ไม่ได้สร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยเลย

พญ. ศันสนีย์ กล่าวว่า **ความจำ** (memory) เป็นส่วนที่อยู่ในระดับขั้นพื้นฐานของสมองหากเด็กได้แต่เพียงจดจำข้อมูล จะไม่สามารถพัฒนาความคิดเชิงวิเคราะห์ได้เลย ดังนั้น คุณสามารถตั้งคำถามในระดับต่างๆ กัน เช่น ถามว่า “เมืองหลวงของประเทศไทยคือเมืองอะไร” ซึ่งต้องการข้อมูลที่เป็นจริง (fact) แต่ถ้าถามว่า “เมืองหลวงคืออะไร” เด็กที่ต้องคิดก่อน การเรียนรู้ข้อเท็จจริงเพียงอย่างเดียวไม่ก่อให้เกิดความคิดใดๆ น่าจะส่งเสริมการคิดเชิงสร้างสรรค์มากกว่า ในบางครั้งทัศนคติของพ่อแม่ก็ทำให้เกิดความเสียหายได้โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ แม้ว่าจะมีเจตนาดีก็ตาม พ่อแม่ควรปล่อยให้เด็กมีอิสระในการแสดงออกทางความคิด เมื่อเด็กคิดแตกต่างหรือคิดนอกกรอบ ก็อาจเป็นความคิดที่น่าสนใจได้

พญ. ศันสนีย์ เชื่อว่า เมื่อถึงเวลาทดสอบเด็ก **ควรให้ความสำคัญกับความรู้อย่างไร** และการคิดเชิงวิเคราะห์อย่างเท่าๆ กัน เด็กควรเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและสมมติฐานของเขาเมื่อเผชิญหน้ากับปัญหาหรือคำถาม เนื่องจากทักษะเหล่านี้จะกลายเป็นสิ่งมีค่าสำหรับชีวิตของพวกเขาต่อไปภายภาคหน้า เด็กควรได้รับโอกาสมากขึ้นในมิติอื่นๆ ของการศึกษาด้วย เช่น การมี

ส่วนร่วมในกิจกรรม การเป็นผู้นำ หรือมีความคิดสร้างสรรค์ เด็กบางคนอาจจะไม่เก่งด้านวิชาการ แต่ก็ใช่นักสังคมที่ยอดเยี่ยมและอาจเป็นนักประชาสัมพันธ์ที่ดีต่อไปก็ได้ ดังนั้น พ่อแม่ควรมีบทบาทเชิงรุกในด้านการศึกษาของลูกมากกว่าที่จะคิดว่าเป็นภาระหน้าที่ของโรงเรียนเพียงอย่างเดียว เมื่อเด็กกลับมาถึงบ้าน สิ่งที่คุณแม่ปฏิบัติแล้วมีอิทธิพลกับลูกทั้งสิ้น ลูกจะทำได้ดีเมื่อพ่อแม่มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ในปัจจุบัน อาจจะยากที่จะสอนการบ้านให้ลูก แต่พ่อแม่ก็สามารถทบทวนวิชาเรียนให้กับลูกและช่วยลูกในสถานที่ต่างๆ เท่าที่จะทำได้

ในตอนท้าย พญ. ศันสนีย์ ให้ข้อเสนอแนะแก่พ่อแม่ว่า “อย่าตั้งความหวังสูงเกินไป เพราะนั่นจะยิ่งเพิ่มความกดดัน พ่อแม่ต้องให้ความหวังและสร้างแรงบันดาลใจกับเด็ก แม้แต่เด็กที่มีโอกาสไม่ทัดเทียมกับคนอื่นก็สามารถประสบความสำเร็จได้ ขอให้เขามองโลกในแง่ดีไว้ เปิดตาและทัศนคติ พวกเขาเด็กโอกาสน้อยเหล่านั้นอาจจะต้องต่อสู้ดิ้นรน แต่ก็ต้องไม่กลัวที่จะพบกับความล้มเหลวด้วย” □

แปลและเรียบเรียง
จากบทความเรื่อง *The Creative Brain*
หนังสือพิมพ์ Bangkok Post
ฉบับประจำวันที่ 2 พฤศจิกายน 2547
เขียนโดย นีล สโตินแฮม

วิทยาศาสตร์ศึกษากำลังตกอยู่ในภาวะอันตราย ?

เบญจพร มารยาทอ่อน*
แปล

In a world ever more dependent on innovations in science and technology, young people today are less interested in studying science and technology subjects than before.

This paper has been translated from the article *Science education in danger?*. It presents the situation of science education in recent years and the efforts to bring science closer to the concerns of young people in many countries.

ในโลกที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ไม่ถึงในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และความตระหนักที่เพิ่มขึ้นในเรื่องทรัพยากรของโลกที่มีจำกัด ยังมีนักเรียนอีกจำนวนหนึ่งกำลังไม่ให้ความสนใจกับวิชาวิทยาศาสตร์ ด้วยเหตุผลว่าวิชาวิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่น่าเบื่อและเป็นทฤษฎีมากเกินไป

Orlando Hall-Rose หัวหน้าฝ่ายการศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของยูเนสโกได้กล่าวว่า เมื่อเร็วๆ นี้ Britain's Royal Society ได้เตือนรัฐสภาในเรื่องจำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ และเคมีในระดับ A (ช่วงปลายของระดับ

มัธยมศึกษา) และระดับมหาวิทยาลัยที่มีการลดลงอย่างมาก ซึ่งแนวโน้มดังกล่าว สามารถพบได้ในประเทศฝรั่งเศส เยอรมนี และประเทศอุตสาหกรรม นอกจากนี้ นักเรียนในประเทศกำลังพัฒนาก็ไม่ค่อยจะให้ความสนใจกับวิชาวิทยาศาสตร์เท่าที่ควร

* เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 5 สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

ประเทศส่วนใหญ่กำลังเผชิญกับความขาดแคลนครั้งใหญ่ที่สุดในด้านความสนใจของนักเรียนต่อวิชาวิทยาศาสตร์มาเป็นเวลามากกว่า 30 ปีแล้ว จากข้อมูลขององค์กรความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) แสดงให้เห็นว่า จำนวนของผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ได้ลดลง เนื่องจากความต้องการด้านความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีมีเพิ่มขึ้น ข้อความนี้ฟังดูอาจจะน่าแปลก เนื่องจากจากไม่เคยมีช่วงเวลาใดในประวัติศาสตร์ที่วิทยาศาสตร์ธรรมชาติจะเข้าถึงและมีอิทธิพลได้มากกว่าในช่วงของศตวรรษที่ 20

ส่วนใหญ่ของสังคมมีความขาดแคลนด้านความสนใจ ผู้นำด้านอุตสาหกรรมมีความกังวลเกี่ยวกับแรงงานที่คุณภาพต่ำ มหาวิทยาลัยและสถาบันการวิจัยขาดแคลนนักวิจัยใหม่ๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ด้านการศึกษา การขาดแคลนครูที่มีคุณภาพในสาขาต่างๆ

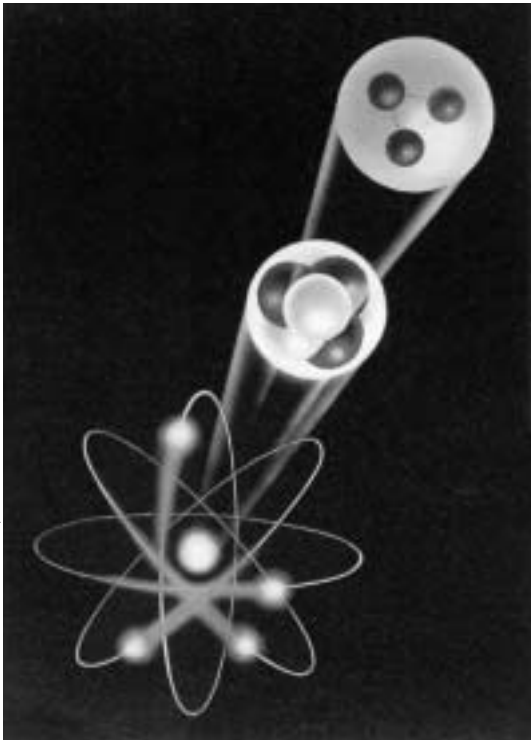
ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่าปัจจุบันนี้ความจำเป็นในเรื่องการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีมากขึ้น นอกเหนือจากการใช้ประโยชน์ทางอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจแล้ว การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ยังสอนให้คนรู้ถึงวิธีการอภิปราย และตั้งคำถามกับสิ่งต่างๆ วิธีการท้าทายกับความจริงที่เกิดขึ้น และการเคารพความคิดเห็นของคนอื่นๆ Hall-Ross ได้เสนอความเห็นที่ว่า “ปัจจุบัน คนจำเป็นต้องมีความรู้ขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อที่จะได้มีความเข้าใจกับ

โลกรอบๆ ตัว ปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ มลพิษ การเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมของสิ่งมีชีวิต การขาดแคลนน้ำ และความหลากหลายทางชีวภาพ”

วิชาที่น่าเบื่อ

แต่ทำไมเยาวชนจึงไม่ให้ความสนใจกับวิชาวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน? Svein Sjoberg ศาสตราจารย์ทางด้านวิทยาศาสตร์ของ University of Oslo กล่าวว่า นักวิทยาศาสตร์และวิศวกรไม่ใช่วีรบุรุษอีกต่อไปแล้ว ในอดีตนักวิทยาศาสตร์เป็นผู้ผลิตความรู้ที่ก้าวหน้าต่อสู้กับสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ปรับปรุงคุณภาพชีวิต ปัจจุบันภาพลักษณ์ข้างต้นยังคงเห็นได้ในประเทศที่กำลังพัฒนา รูปแบบของบทบาทใหม่ที่เพิ่งจะปรากฏชัดเจน คือ นักฟุตบอล นักแสดง ภาพยนตร์ ศิลปินเพลงป๊อป ได้รับการประชาสัมพันธ์ไปทั่วโลก และมีความร่ำรวย นักวิทยาศาสตร์ซึ่งทำงานในห้องทดลอง ใส่เสื้อคลุมสีขาว ทำงานหนัก และได้รับเงินเดือนไม่มาก จึงไม่ใช่รูปแบบสำคัญสำหรับเยาวชนส่วนใหญ่ในปัจจุบัน

โลกของอะตอม อนุภาคพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์

ผลที่ตามมาก็คือ นักเรียนมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปเรียนวิชาอื่นๆ ที่น่าสนใจมากกว่า และมีความจำเป็นน้อยกว่าวิชาวิทยาศาสตร์ Nyiira Zerababel เลขาธิการผู้บริหารของสภาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติของยูกันดา (Uganda National Council for Science and Technology) กล่าวว่าอนาคตทางด้านวิทยาศาสตร์ในประเทศของเขาจะเจียบเหงา กล่าวคือ “ในสังคมที่ถูกครอบงำโดยผู้บริโภครายย่อยที่เลือกที่จะศึกษาในสาขาเศรษฐกิจและธุรกิจ เนื่องจากเป็นเรื่องที่ไม่ยากมากและสามารถได้งานที่มีรายได้ดีกว่า”

Hall-Rose กล่าวว่า เยาวชนเข้าใจว่าวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องน่าเบื่อ เป็นนามธรรม และเป็นทฤษฎี “เมื่อฉันเป็นเด็ก ฉันชอบวิชา

วิทยาศาสตร์ เพราะว่า เราได้ทำการทดลองในห้องเรียน และได้ทำการสำรวจเพื่อศึกษาธรรมชาติ” Sjoberg กล่าวเพิ่มเติมว่า “ปัจจุบันวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นเรื่องที่ยืดตามหนังสือเป็นหลัก” การลงทะเลเบียนในวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ลดลง ไม่ได้เป็นตัวแสดงสำคัญเกี่ยวกับความไม่สนใจของเยาวชนในปัญหาเหล่านี้ ในหลายประเทศ เยาวชนมีความสนใจมากขึ้นในเรื่องการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ มีคำพูดที่ว่าประเทศที่มีปัญหาในด้านการสรรหาการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คือประเทศที่มีเยาวชนใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างแพร่หลาย เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ อินเทอร์เน็ต และคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล นั่นคือ “ความกระตือรือร้นที่จะใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ไม่ได้สอดคล้องกับความกระตือรือร้นที่จะศึกษาสาขาวิชาที่อยู่ภายใต้เทคโนโลยีเหล่านั้น”

การเรียนรู้โดยการท่องจำ

ส่วนหนึ่งหากจะตำหนิในเรื่องของความไม่นิยมเรียนวิทยาศาสตร์มาจากข้อบกพร่องของหลักสูตร และตำราด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งมักจะนำไปสู่การเรียนรู้แบบท่องจำ และไม่ได้ให้ความเข้าใจที่แท้จริงในแนวความคิด จึงทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย และพัฒนาไปสู่ความไม่ชอบในวิชาวิทยาศาสตร์ในที่สุด วิธีการสอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในห้องเรียนเกือบจะเป็นอำนาจเบ็ดเสร็จทั้งหมด ได้แก่ การบรรยาย การจดสรุปความ การตั้งคำถาม และการตอบคำถาม โดยมีงานภาคปฏิบัติอยู่น้อยมาก

Joseph P.O.' Connor กล่าวว่า ในหลายประเทศ การทดลองได้มีการสาธิต โดยครู ขณะที่นักเรียนเป็นเพียงผู้สังเกต และผู้จัดบันทึก การพัฒนาแนวความคิดด้านวิทยาศาสตร์จึงถูกละเลยในด้านความชอบของการเรียนรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ และขั้นตอนการดำเนินงานมาตรฐาน “มีความเชื่อที่ว่าวิทยาศาสตร์ที่แท้จริง สามารถพบได้เพียงในห้องทดลองที่มีอุปกรณ์แปลก ราคาแพง แต่ไม่ได้อยู่ท่ามกลางเรื่องปกติของชีวิตประจำวัน”

ถ้าการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสามารถเข้าถึงความต้องการของผู้เรียนจึงจำที่จะต้องรู้ว่าอะไรคือสิ่งที่พวกเขาสนใจ การศึกษาเกี่ยวกับเด็กอายุ 13 ปี จำนวน 10,000 คน ใน 21 ประเทศ ทั้งทิศเหนือและทิศใต้ พบว่า ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงชอบในหัวข้อเรื่อง ชีวิตนอกโลก คอมพิวเตอร์ ไดโนเสาร์ แผ่นดินไหว และภูเขาไฟ อย่างไรก็ตาม เรื่องที่ใกล้กับชีวิตประจำวัน เช่น พืชกรรมวิธีด้านอาหาร ผงซักฟอก สบู่ มีความสำคัญน้อยมากกับพวกเขา ที่น่าสนใจคือการค้นพบเรื่องนี้ชี้ให้เห็นว่า เยาวชนต้องการเรียนรู้ในสิ่งที่เป็นรูปธรรม และคุ้นเคยกับพวกเขา การศึกษาที่คล้ายกันแสดงให้เห็นว่า เด็กในประเทศกำลังพัฒนาสนใจจะเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งใกล้ตัว ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าพวกเขามองว่าการศึกษาเป็นความหรูหรา และมีสิทธิพิเศษ

การทำให้เยาวชนกระตือรือร้นที่จะเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ จะต้องใช้ความพยายามของครู ซึ่งครูมักจะเตรียมการสอนมาไม่ดี และ

มักจะไม่ได้ศึกษาหรือชอบวิชาวิทยาศาสตร์ เหมือนกับนักเรียนในห้องเรียน ครูเหล่านี้จะพบกับนักเรียนที่มีความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มากกว่าครู แม้ว่าความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับหลักทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติจะมีไม่สมบูรณ์ แต่ผู้ที่มีอำนาจด้านการศึกษาและครูอาจจะสร้างทักษะเหล่านี้ของเยาวชนในแนวทางที่ใหม่และสร้างสรรค์ได้

บทอะเด็กผู้หญิง!

ความท้าทายอีกอย่าง คือ วิธีการจัดการกับการมีอยู่เรื่อยๆ ของปัญหาด้านเพศ การเป็นนักวิทยาศาสตร์ดูเหมือนจะเป็นหนึ่งในรูปแบบของทุกอาชีพ และมีอุปสรรคทางจิตวิทยาที่จะต้องเอาชนะถ้ามีเด็กผู้หญิงสนใจในวิชาวิทยาศาสตร์มากขึ้น การส่งเสริมให้ผู้หญิงได้ฝึกอบรบวิชาชีพจึงนำไปสู่การต่อสู้กับอุปสรรคเหล่านี้ ซึ่งการส่งเสริมดังกล่าวได้มีการปฏิบัติในประเทศแอฟริกา เช่น โครงการการศึกษาของผู้หญิงในด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ในแอฟริกา (Female Education in Mathematics and Science in Africa Project: FEMSA) ของศักราชภูมิภาคดังกล่าวซึ่งไม่ใช่องค์กรของรัฐบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมและการปฏิบัติของเด็กผู้หญิงในด้านวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยมีการก่อตั้งศูนย์แห่งชาติเพื่อพัฒนาศักยภาพและจัดการประชุมเพื่อระดมสมองให้กับครู โดยให้นักวิทยาศาสตร์หญิงเป็นวิทยากร การริเริ่มอื่นๆ

ได้แก่การจัดให้มีสโมสรและค่ายวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กผู้หญิง การแข่งขันด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์และนิทรรศการ

O'Connor กล่าวว่า จากการศึกษารายงานของ FEMSA ได้แสดงให้เห็นว่าเด็กผู้หญิงเรียนรู้อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ได้ดีกว่าเด็กผู้ชาย เมื่อมีการสอนน้อยกว่า และมีการให้งานที่มากกว่า การตรวจสอบโครงการ FEMSA ในประเทศแทนซาเนียแสดงให้เห็นว่า มีเด็กผู้หญิงจำนวนมากที่ศึกษาวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษามากกว่า 5 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นเรื่องที่น่ายินดี ตามข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ “เด็กผู้หญิงได้พูดอย่างประหลาดใจเกี่ยวกับวิธีการที่พวกเขาได้ค้นพบในห้องเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ใบหน้าของพวกเธอสดใส และมีเสียงหัวเราะ เมื่อพวกเขาเปรียบเทียบความมั่นใจที่ค้นพบใหม่กับความคาดหวังที่พวกเขาค้นพบเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมาเกี่ยวกับการตกต่ำของวิทยาศาสตร์” ข้อเสนอแนะเหล่านี้ได้ใช้ใน 11 ประเทศที่เข้าร่วมโครงการ FEMSA

การเปลี่ยนแปลงนโยบาย

Wataru Iwamoto ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาของยูเนสโกกล่าวว่า การขาดความสนใจในวิชาวิทยาศาสตร์ จะเป็นกระแสวิกฤตที่เห็นถึงระดับนโยบาย ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการหลายแห่งไม่มีการเข้าถึงข้อมูลด้านนวัตกรรมในสาขาวิทยาศาสตร์ ผลจากเรื่องดังกล่าว คือ หลายๆ ประเทศไม่ได้พัฒนานโยบายการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์

รัฐบาลได้รับการแนะนำเพิ่มขึ้นจากข้อเสนอของการประชุมนานาชาติ 2 การประชุมคือ การประชุม The World Conference on Science ที่กรุงบูดาเปสต์ ในปี 2542 และการประชุม International Experts Conference on Science, Technology and Mathematics Education for Human Development ที่เมือง Goa ประเทศอินเดีย ในปี 2544 ซึ่งมากกว่า 60 ประเทศ กำลังปฏิบัติตามข้อเสนอแนะเหล่านี้ และใช้แนวทางซึ่งพัฒนาโดยยูเนสโกเมื่อปี 2546 สำหรับการจัดทำนโยบายการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

การสนทนาระหว่างผู้เชี่ยวชาญ

ยูเนสโกกำลังส่งเสริมให้องค์การศึกษาในระดับชาติจัดทำหลักสูตรและวิธีการสอนที่มีความน่าสนใจและสัมพันธ์กับความต้องการและความคาดหวังของนักเรียนมากขึ้น เช่น การจัดประชุมเกี่ยวกับการทำงานในเรื่องกฎที่แตกต่างกันระหว่างสถาบันการศึกษาที่จัดขึ้นด้วยการร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย สมาคมครู นักการศึกษาท้องถิ่น และผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจ เพื่อประสานช่องว่างระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเรื่องนี้ และได้รับการดำเนินการสนทนาที่แท้จริง เช่น ในประเทศโบลิเวีย กัมพูชา กานา มาลี โรมานี และเวียดนาม แนวความคิดเหมือนกันอยู่ภายใต้การประชุมระดับภูมิภาค ซึ่งจัดโดยยูเนสโกโดยจัดครั้งแรกในละตินอเมริกาและแคริบเบียน (ประเทศเปรู ในเดือนพฤศจิกายน 2547) และ

ครั้งต่อไปที่เอเชียแปซิฟิก (จีน ในเดือน ธันวาคม 2547) โดยจัดให้มีการประชุมเพื่อ อภิปราย และสร้างวิธีการสำหรับความร่วมมือ โดยเครือข่ายนานาชาติของเจ้าหน้าที่รัฐบาล ในด้านการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (International Network of Government Officers in Science and Technology Education : INGOSTE) ที่ก่อตั้งโดยยูเนสโก ในปี 2542 เป็น ตัวอย่างหนึ่งของการสร้างการเชื่อมโยงระหว่าง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านวิทยาศาสตร์

ประเทศต่างๆ ทั่วโลก เช่น โปรตุเกส นามิเบีย ไนจีเรีย มาเลเซีย และประเทศอื่นๆ กำลังทำงานเพื่อปรับปรุงการศึกษาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะ การฝึกอบรมครูและการปฏิรูปหลักสูตร สหประชาชาติด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่ง ประเทศจีน (China Association for Science and Technology) ได้จัดให้คนจีนจำนวน 4.3 ล้านคน ไปฝึกอบรมและแลกเปลี่ยนทางการศึกษาใน สาขานี้ นักการศึกษาสำคัญมากกว่า 6,000 คน ของมาเลเซียได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรม การพัฒนา และหลักสูตรการวิจัยของศูนย์ ภูมิภาคด้านการศึกษาวิทยาศาสตร์ และ คณิตศาสตร์ (Regional Centre for Education

in Science and Mathematics) การส่งเสริม ด้านการพัฒนาอีกเรื่อง คือ โครงการสำรวจ ด้านการเปรียบเทียบนานาชาติ (International Comparative Research Project : ROSE) สิ่ง ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิทยาศาสตร์ในขณะนี้ ได้เน้นเกี่ยวกับความสำคัญของการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใน 40 ประเทศ ซึ่งจะต้องมีความพยายามในเรื่องนี้มากขึ้น

ถ้าสหภาพยุโรปได้บรรลุในเป้าหมาย เกี่ยวกับการเพิ่มการใช้จ่ายสำหรับการค้นคว้า และพัฒนา เป็น 3% ของรายได้มวลรวม ประชาชาติ ภายในปี 2553 ก็จะต้องมีความ ต้องการนักวิจัยใหม่ๆ ประมาณ 700,000 คน เช่นเดียวกัน มูลนิธิวิทยาศาสตร์แห่งชาติของ สหรัฐอเมริกา (The United States National Science Foundation) ได้ประมาณการว่า การจ้างงานในด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรม จะเพิ่มเป็น 3 เท่า มากกว่าอัตราการจ้างงาน ทั้งหมด ในช่วงปี 2543-2553

นักวิทยาศาสตร์เหล่านี้จะมาจากไหน ความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ของผู้หญิง คือ ความสามารถในการสังเกตที่ละเอียดถี่ถ้วน นอกเหนือ จากความต้องการเกี่ยวกับความเสมอภาค ทางเพศแล้วสิ่งนี้คือโอกาสที่ควรไขว่คว้าไว้ □

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

คำปรารภ

ด้วยเหตุที่การยอมรับศักดิ์ศรีประจำตัว และสิทธิซึ่งเสมอกันและไม่อาจโอนแก่กันได้ของสมาชิกทั้งปวงแห่งครอบครัวมนุษยชนเป็นรากฐานของเสรีภาพ ความยุติธรรมและสันติภาพในพิภพ

ด้วยเหตุที่การเฉยเมย และการดูหมิ่นเหยียดหยามสิทธิมนุษยชนได้ ก่อให้เกิดการอันป่าเถื่อนโหดร้ายทารุณ ซึ่งได้กระทบกระเทือนมโนธรรมของมนุษยชาติอย่างรุนแรง และโดยเหตุที่ได้มีการประกาศปณิธานอันสูงสุดของสามัญชนว่าถึงวาระแห่งโลกแล้วที่มนุษย์จะมีเสรีภาพในการพูด และในความเชื่อถือ รวมทั้งมีเสรีภาพจากความกลัวและความต้องการ

ด้วยเหตุที่เป็นสิ่งจำเป็นที่สิทธิมนุษยชนควรได้รับความคุ้มครองโดยหลักนิติธรรม ถ้าไม่พึงประสงค์ให้มนุษย์ต้องถูกบีบบังคับให้หาทางออก โดยการกบฏต่อทมิฬและการกดขี่อันเป็นที่พึงแห่งสุดท้าย

ด้วยเหตุที่ประชาชาติแห่งสหประชาชาติได้ยืนยันไว้ในกฎบัตรถึงความเชื่อมั่นในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ในศักดิ์ศรีและคุณค่าของตัวบุคคล และในความเสมอกันแห่งสิทธิของทั้งชายและหญิง และได้ตัดสินใจที่จะส่งเสริมความก้าวหน้าทางสังคมตลอดจนมาตรฐานแห่งชาติให้ดีขึ้นได้ มีเสรีภาพมากขึ้น

ด้วยเหตุที่รัฐสมาชิกได้ปฏิญาณที่จะให้ได้มา โดยการร่วมมือกับสหประชาชาติ ซึ่งการส่งเสริมการเคารพและการถือปฏิบัติโดยสากลต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน

ด้วยเหตุที่ความเข้าใจตรงกันในเรื่องสิทธิและเสรีภาพมีความสำคัญยิ่งเพื่อให้ปฏิญญานี้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างเต็มเปี่ยม

ดังนั้น บัดนี้

สมาชิกจงประกาศให้

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนี้เป็นมาตรฐานร่วมกันแห่งความสำเร็จ สำหรับประชาชนทั้งหลายและประชาชาติทั้งปวง ด้วยจุดประสงค์ที่จะให้ปัจเจกบุคคลทุกผู้ทุกนามและองค์กรของสังคมทุกหน่วย โดยการระลึกเสมอๆ ถึงปฏิญญานี้ พยายามสั่งสอนและให้การศึกษ เพื่อส่งเสริมการเคารพต่อสิทธิและเสรีภาพเหล่านี้ และด้วยมาตรการที่เจริญก้าวหน้าไปข้างหน้า ทั้งในและระหว่างประเทศ เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับและการถือปฏิบัติต่อสิทธิเหล่านี้สากลและได้ผลทั้งในหมู่ประชาชนของรัฐสมาชิกเอง และในหมู่ประชาชนแห่งดินแดนที่อยู่ภายใต้ดูแลอาณาของรัฐสมาชิกดังกล่าว

ข้อ 1

มนุษย์ทั้งหลายเกิดมาอิสระเสรีและเท่าเทียมกันทั้งศักดิ์ศรีและสิทธิทุกคนได้รับการประสิทธิประสาทเหตุผลและมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันอย่างฉันพี่น้อง

ข้อ 2

บุคคลชอบที่จะมีสิทธิและเสรีภาพประดาที่ระบุไว้ในปฏิญญานี้ ทั้งนี้โดยไม่มี การจำแนกความแตกต่างในเรื่องใดๆ เช่น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความเห็นทางการเมือง หรือทางอื่นใด ชาติหรือสังคมอันเป็นที่มาเดิม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่นใด

นอกจากนี้การจำแนกข้อแตกต่างโดยอาศัยมูลฐานแห่งสถานะทางการเมืองทางตุลาณาหรือทางเรื่องระหว่างประเทศของประเทศ หรือดินแดนซึ่งบุคคลสังกัดจะทำมิได้ ทั้งนี้ไม่ว่าดินแดนดังกล่าวจะเป็นเอกราชอยู่ในความพิทักษ์ มิได้ปกครองตนเองหรืออยู่ภายใต้การจำกัดแห่งอธิปไตยอื่นใด

ข้อ 3

บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิต ในเสรีธรรมและความมั่นคงแห่งร่างกาย

ข้อ 4

บุคคลใดจะถูกบังคับให้เป็นทาส หรืออยู่ภาวะจำยอมมิได้ การเป็นทาสและการค้าทาส จะมิได้ในทุกรูปแบบ

ข้อ 5

บุคคลใดจะถูกทรมาน หรือได้รับการปฏิบัติ หรือการลงทัณฑ์ซึ่งทารุณโหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือหยามเกียรติมิได้

ข้อ 6

ทุกๆ คนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลในกฎหมายไม่ว่า ณ ที่ใด

ข้อ 7

ทุกๆ คนต่างเสมอกันในกฎหมายและชอบที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใดๆ ทุกๆ คนชอบที่จะได้รับการคุ้มครองอย่างเสมอหน้าจากการเลือกปฏิบัติใดๆ อันเป็นการล่วงละเมิดปฏิญญานี้ และต่อการข่มขู่ส่งเสริมให้เกิดการเลือกปฏิบัติเช่นนั้น

ข้อ 8

บุคคลมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาอย่างได้ผลโดยศาลแห่งชาติ ซึ่งมีอำนาจเนื่องจากการกระทำใดๆ อันละเมิดต่อสิทธิขั้นมูลฐาน ซึ่งตนได้รับจากรัฐธรรมนูญหรือจากกฎหมาย

ข้อ 9

บุคคลใดจะถูกจับ กักขัง หรือเนรเทศโดยพลการมิได้

ข้อ 10

บุคคลชอบที่จะเท่าเทียมกันอย่างบริบูรณ์ในอันที่จะได้รับการพิจารณาอย่างเป็นทางการและเป็นธรรมและเปิดเผยโดยศาลซึ่งเป็นอิสระและไร้อคติ ในการวินิจฉัยชี้ขาดสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนข้อที่ตนถูกกล่าวหาใดๆ ทางอาญา

ข้อ 11

(1) บุคคลซึ่งถูกกล่าวหาด้วยความผิดทางอาญา มีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์จนกว่าจะมีการพิสูจน์ว่ามีความผิดตามกฎหมายในการพิจารณาโดยเปิดเผย ณ ที่ซึ่งตนได้รับหลักประกันทั้งหมดที่จำเป็นในการต่อสู้คดี

(2) บุคคลใดจะถูกถือว่ามีความผิดอันมีโทษทางอาญาใดๆ ด้วยเหตุผลที่ตนได้กระทำหรือละเว้นการกระทำใดๆ ซึ่งกฎหมายของประเทศ หรือกฎหมายระหว่างประเทศ ในขณะที่มีการกระทำนั้นมิได้ระบุว่าเป็นความผิดทางอาญามิได้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่ให้อยู่ในขณะที่การกระทำความผิดทางอาญานั้นเกิดขึ้นมิได้

ข้อ 12

การเข้าไปแทรกสอดโดยพลการในกิจการส่วนตัว ครอบครัว เคหะสถาน การส่งข่าวสาร ตลอดจนการโจมตีต่อเกียรติยศและชื่อเสียงของบุคคลนั้นจะทำได้ ทุกๆ คน มีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายจากการแทรกสอดและโจมตีดังกล่าว

ข้อ 13

(1) บุคคลมีสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการเคลื่อนย้าย และในถิ่นที่อยู่ภายในขอบเขตดินแดนของแต่ละรัฐ

(2) บุคคลมีสิทธิที่จะเดินทางออกนอกประเทศใดๆ รวมทั้งของตนเองและที่จะกลับคืนสู่บ้านเกิดเมืองนอน

ข้อ 14

- (1) บุคคลมีสิทธิที่จะแสวงหาและพักพิงในประเทศอื่นๆ เพื่อลี้ภัยจากการกดขี่ข่มเหง
- (2) สิทธินี้จะกล่าวอ้างมิได้ในกรณีการฟ้องคดี ซึ่งโดยความจริงเกิดจากความผิดที่ไม่ใช่เรื่องการเมือง หรือจากการกระทำที่ขัดต่อความมุ่งประสงค์และหลักการของสหประชาชาติ

ข้อ 15

- (1) บุคคลมีสิทธิในการถือสัญชาติ
- (2) การถอนสัญชาติโดยพลการ หรือการปฏิเสธสิทธิที่จะเปลี่ยนสัญชาติของบุคคลใดนั้น จะกระทำมิได้

ข้อ 16

- (1) ชายและหญิงเมื่อเจริญวัยบริบูรณ์แล้ว มีสิทธิที่จะสมรสและที่จะสร้างครอบครัวโดยไม่มี การจำกัดใดๆ เนื่องจากเชื้อชาติ สัญชาติ หรือศาสนา บุคคลชอบที่จะมีสิทธิเท่าเทียมกัน ในเรื่องสมรส ในระหว่างการสมรสและในการขาดจากการสมรส
- (2) การสมรสจะกระทำได้อีกโดยความยินยอมอย่างเสรี และเต็มใจของคู่บ่าวสาวผู้ตั้งใจจะกระทำสมรส
- (3) ครอบครัว คือ กลุ่มซึ่งเป็นหน่วยธรรมชาติและพื้นฐานของสังคมและชอบที่จะได้รับการคุ้มครองโดยสังคมและรัฐ

ข้อ 17

- (1) บุคคลมีสิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สินโดยลำพังตนเอง และโดยการร่วมกับผู้อื่น
- (2) การยึดเอาทรัพย์สินของบุคคลใดไปเสียโดยพลการกระทำมิได้

ข้อ 18

บุคคลมีสิทธิในเสรีภาพแห่งความคิด มโนธรรม และศาสนา สิทธินี้รวมถึงเสรีภาพที่จะเปลี่ยนศาสนา หรือความเชื่อถือ และเสรีภาพ ที่จะแสดงให้ศาสนาหรือความเชื่อถือประจักษ์ในรูปของการสั่งสอน การปฏิบัติกิจกรรมเคารพสักการะบูชา สวดมนต์ และการถือปฏิบัติพิธีกรรม ไม่ว่าโดยลำพังตนเอง หรือร่วมกับผู้อื่นในประชาคมและในที่สาธารณะหรือส่วนตัว

ข้อ 19

บุคคลมีสิทธิในเสรีภาพแห่งความเห็นและการแสดงออก สิทธินี้รวมถึงเสรีภาพที่จะยึดมั่นในความเห็นโดยปราศจากการแทรกสอดและที่จะแสวงหารับ ตลอดจนแจ้งข่าว รวมทั้งความคิดเห็นโดยผ่านสื่อใดๆ และโดยมีต้องคำนึงถึงเขตแดน

ข้อ 20

- (1) บุคคลมีสิทธิในเสรีภาพแห่งการชุมนุม และการสมาคมโดยสงบ
- (2) การบังคับให้บุคคลเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมจะทำได้

ข้อ 21

- (1) บุคคลมีสิทธิที่จะเข้าร่วมในรัฐบาลแห่งประเทศของตน ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยผู้แทนซึ่งผ่านการเลือกอย่างเสรี
- (2) บุคคลมีสิทธิเข้าถึงเท่ากันในบริการสาธารณะในประเทศของตน
- (3) เจตจำนงของประชาชนจะเป็นฐานแห่งอำนาจของรัฐบาล เจตจำนงนี้จะแสดงออกโดยการเลือกตั้งเป็นครั้งเป็นคราวอย่างแท้จริง ด้วยการให้สิทธิออกเสียงอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน และโดยการลงคะแนนลับหรือวิธีการลงคะแนนอย่างเสรีที่คล้ายคลึงกัน

ข้อ 22

ในฐานะสมาชิกของสังคมด้วยความเพียรพยายามของชาติตลอดจนความร่วมมือระหว่างประเทศและโดยสอดคล้องกับการจัดระเบียบและทรัพยากรของแต่ละรัฐ บุคคลมีสิทธิในความมั่นคงทางสังคมและชอบที่จะได้รับผลแห่งสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมซึ่งจำเป็นต่อศักดิ์ศรีและการพัฒนาบุคลิกภาพอย่างเสรีของตน

ข้อ 23

- (1) บุคคลมีสิทธิที่จะทำงานที่จะเลือกงานอย่างเสรี ที่จะมีภาวะการทำงานที่ยุติธรรมและพอใจ และที่จะได้รับความคุ้มครองจากการว่างงาน
- (2) บุคคลมีสิทธิในการรับค่าตอบแทนเท่ากันสำหรับการทำงานที่เท่ากันโดยไม่มีทางเลือกปฏิบัติใดๆ
- (3) บุคคลผู้ทำงานมีสิทธิในรายได้ซึ่งยุติธรรม และเอื้อประโยชน์เพื่อเป็นประกันสำหรับตนเองและครอบครัวให้การดำรงชีวิตมีค่าควรแก่ศักดิ์ศรีของมนุษย์ และถ้าจำเป็นก็ชอบที่จะได้รับความคุ้มครองทางสังคมอื่นๆ เพิ่มเติม
- (4) บุคคลมีสิทธิที่จะก่อตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงานเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของตน

ข้อ 24

บุคคลมีสิทธิในการพักผ่อนและเวลาว่าง รวมทั้งการจำกัดเวลาทำงาน ที่ชอบด้วยเหตุผล และมีวันหยุดครั้งคราวที่ได้รับค่าตอบแทน

ข้อ 25

(1) บุคคลมีสิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอสำหรับสุขภาพและความอยู่ดีของตน และครอบครัว รวมทั้งอาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัยการรักษายาบาล และบริการสังคมที่จำเป็นและสิทธิในความมั่นคงในกรณีว่างงาน เจ็บป่วย ทูพพลภาพ เป็นหม้าย วยชรา หรือการขาดปัจจัยในการเลี้ยงชีพอื่นใดในเหตุการณ์อันเกิดจากที่ตนจะควบคุมได้

(2) มารดาและบุตรชอบที่จะได้รับการดูแลและความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เด็กทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นบุตรในหรือนอกสมรสย่อมได้รับความคุ้มครองทางสังคมเช่นเดียวกัน

ข้อ 26

(1) บุคคลมีสิทธิในการศึกษา การศึกษาจะเป็นสิ่งที่ให้เปล่าโดยไม่คิดมูลค่า อย่างน้อยที่สุดในชั้นประถมศึกษาและขั้นพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาให้เป็นการศึกษาภาคบังคับ ชั้นเทคนิคและชั้นประกอบอาชีพเป็นการศึกษาที่จะต้องจัดมีขึ้นโดยทั่วไป และชั้นสูงเป็นชั้นที่จะเปิดให้ทุกคนเท่ากันตามความสามารถ

(2) การศึกษาจะมุ่งไปในทางพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์อย่างเต็มที่และเพื่อเสริมสร้างพลังการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นมูลฐานให้แข็งแกร่ง ทั้งจะมุ่งเสริมความเข้าใจ ขันติ และมิตรภาพในระหว่างประชาชาติ กลุ่มเชื้อชาติ หรือกลุ่มศาสนา และจะมุ่งขยายกิจกรรมของสหประชาชาติเพื่อการอารังสันติภาพ

(3) ผู้ปกครองมีสิทธิก่อนผู้อื่นที่จะเลือกชนิดของการศึกษาสำหรับบุตรหลานของตน

ข้อ 27

(1) บุคคลมีสิทธิที่จะเข้าร่วมการใช้ชีวิตทางด้านวัฒนธรรมในประชาคมอย่างเสรี ที่จะพึงพอใจในศิลปะและมีส่วนในความคืบหน้าและผลประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์

(2) บุคคลมีสิทธิในการรับความคุ้มครองประโยชน์ทางด้านศิลปกรรมและทางวัตถุอันเป็นผลได้จากการประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ วรรณกรรมและศิลปะซึ่งตนเป็นเจ้าของ

ข้อ 28

บุคคลชอบที่จะได้รับประโยชน์จากระเบียบสังคมและระหว่างประเทศอันจะอำนวยให้การใช้สิทธิและเสรีภาพบรรดาที่ได้ระบุในปฏิญญานี้ได้อย่างเต็มที่

ข้อ 29

(1) บุคคลมีหน้าที่ต่อประชาคมอันเป็นที่เดียวซึ่งบุคลิภาพของตนจะพัฒนาได้อย่างเสรีและเต็มความสามารถ

(2) ในการใช้สิทธิและเสรีภาพ บุคคลต้องอยู่ภายใต้เพียงเงื่อนไขที่จำกัดโดยกำหนดแห่งกฎหมายเฉพาะ เพื่อความมุ่งประสงค์ให้ได้มาซึ่งการยอมรับและเคารพโดยชอบในสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น และเพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดอันยุติธรรมของศีลธรรม ความสงบเรียบร้อยของประชาชาติ และสวัสดิการโดยทั่วๆ ไป ในสังคมประชาธิปไตย

(3) สิทธิและอิสรภาพเหล่านี้ มิว่าจะด้วยกรณีใดจะใช้ให้ขัดกับความมุ่งประสงค์และหลักการของสหประชาชาติไม่ได้

ข้อ 30

ข้อความต่างๆ ตามปฏิญญานี้ไม่เปิดช่องที่จะแปลความได้ว่าให้สิทธิใดๆ แก่รัฐ กลุ่มชน หรือบุคคลใดๆ ที่จะประกอบกิจกรรมหรือกระทำการใดๆ อันมุ่งต่อการทำลายสิทธิและเสรีภาพใดๆ บรรดาที่ได้ระบุไว้ในบทบัญญัติฉบับนี้

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นสื่อในการเผยแพร่ข้อมูลและความเคลื่อนไหว รวมทั้งความคืบหน้าของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของในด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ
2. เพื่อเป็นแหล่งรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการสำหรับใช้ในการสืบค้น อ้างอิงในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป
3. เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ ในอันที่จะนำมาซึ่งการพัฒนาความร่วมมือกับต่างประเทศในอนาคต

สำนักงาน

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต
กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0-2628-5646-9,
โทรสาร 0-2281-0953
<http://www.moe.go.th/icpmoe>
<http://www.thainatcom.org>

ผู้จัดการ

นายมานะ ภรแก้วจันทร์

กำหนดออก

ปีละ 4 ฉบับ ประจำเดือน มกราคม - มีนาคม, เมษายน- มิถุนายน, กรกฎาคม- กันยายน และตุลาคม- ธันวาคม

ที่ปรึกษา

- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- ฝ่ายต่างประเทศ

บรรณาธิการ

นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ
ผู้อำนวยการ
สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายไพศาล วิชาลาภรณ์
นางอรชชาติ สืบสิทธิ์
นายมานะ ภรแก้วจันทร์
นางสาวดุริยา อมตวิวัฒน์
นางยุวดี ภูริโกไคย
นางสาวสมใจ ธีรทิสู
Ms.Elizabeth Saul
นางภัสศรี ศิริประภา

**THE BULLETIN ON INTERNATIONAL COOPERATION
OF THE MINISTRY OF EDUCATION**

Objectives

1. To disseminate updated summaries on the work of the Ministry of Education and collaborating organizations on international cooperation
2. To serve as a reference point and platform to stimulate further research into specific programmes and activities
3. To promote the exchange of ideas and information to develop future cooperation

Date of Issue

The Bulletin is a quarterly periodical issued in January, April, July and October.

Advisors

- Permanent Secretary,
Ministry of Education
- Deputy Permanent Secretary
for Education (Foreign Affairs)

Office

Bureau of International Cooperation,
Office of the Permanent Secretary,
Ministry of Education,
Ratchadamnoen Nok Avenue,
Bangkok 10300, Thailand.
Tel. 0 2628 5646-9,
Fax. 0 2281 0953
<http://www.moe.go.th/icpmoe>
<http://www.thainatcom.org>

Editor

Churairat Sangboonnum
Director,
Bureau of International Cooperation

Assistant Editors

Paisal Wisalaporn
Orachart Suebsith
Mana Pornkaewchan
Duriya Amatavivat
Yuwadee Phooriphokhai
Somjai Theeratith
Elizabeth Saul
Patsri Sirirapa

Manager

Mana Pornkaewchan

บทความและภาพที่ไม่สงวนลิขสิทธิ์ อาจนำไปจัดพิมพ์ใหม่ได้โดยขอให้ระบุว่า “จากวารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ” พร้อมทั้งใส่ชื่อผู้เขียน/ผู้แปล และฉบับที่พิมพ์ และโปรดจัดส่งงานพิมพ์นั้นไปยังบรรณาธิการวารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อเขียนหรือบทความใดๆ ที่นำลงพิมพ์ในวารสารฉบับนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะตัวของผู้เขียน กองบรรณาธิการวารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป

Articles and opinions expressed in this bulletin are those of the writers and do not necessarily reflect the views of this bulletin.

มนุษย์ทั้งหลายเกิดมาอิสระเสรี
และเท่าเทียมกัน
ทั้งศักดิ์ศรีและสิทธิ
ทุกคนได้รับการประสิทธิ์ประสาทเหตุผล
และมโนธรรม
และพึงปฏิบัติต่อกันฉันพี่น้อง

“ปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน”